శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల ప్రసూనము ౧

గృహస్థాశ్రమ తత్త్వము.

(శ్రీరామతీర్థస్వామి ప్రణీతము.)

ప్రథ[illegible]ణము

తత్త్వానందస్వామి
(అనువాదకులు)

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల.

ప్రసూనము ౧

గృహస్థాశ్రమతత్వము.

"గృహస్థజీవనము మోక్షమునకు ప్రతిబంధకము కాకపోగా తక్కుంగల యాశ్రమముల కన్నిటికి నవలంబన మొసగునదై ధన్యమై వెలయగలదు."

వెల రూ 0—6—0.

—♦ తప్పొప్పుల పట్టిక. ♦—

పుట.	పంక్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.
౨౯	౨౦	నీడగు	నీఓగు
౪౦	౧౩	ఈ శరీరము నే	ఈ శరీరమున నే
౪౭	౧౯	సంతృప్తులై	అసంతృప్తులై

తెనాలి
భారతీ ముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపఁబడియె.

తృతీయముద్రణమునకు

పీఠిక.

ఈ గ్రంథరాజము చిన్నదయ్యును అమూల్యమగు గ్రంథము. ప్రతిపురుషుడును, ప్రతి స్త్రీయు, ప్రతి బాలుడును, బాలికయు కూడ పఠించవలసిన గ్రంథము. గృహస్థధర్మము క్షుద్రమైనదనియు, సంసార విషసాగరమున బడి కొట్టుకొనుటే దీనికి గమ్యముగాని తరించు సదుపాయము ఇందు దొరకదనియు పలువురు తలంచుచున్నారు. మఱియు సన్యాసము శ్రేష్ఠమనియు అందు ప్రవేశించి ఒక్కసారి సామాన్య సంసార చిహ్నములను పోవిడిచినయెడల ఈ లోకమున సుఖజీవనమును పరమున ముక్తియు లభించునని భ్రమపడుచున్నారు. గృహస్థుడు విధ్యుక్తసత్కర్మల నాచరించి తత్కర్మఫల త్యాగముచేసి తరించగలడు. సన్యాసి సకలకామ్యకర్మల త్యజించి తరించును. అంతియే భేదము. ఒకటి మరొకదానికన్న మిన్నయని భ్రమపడి, గుణకర్మస్వభావముచేత ఒకదానియందుండ అర్హులగువారు తమ ఆశ్రమమును వీడతగదు.

ఒకరాజు గృహస్థధర్మము శ్రేష్ఠమా? సన్యాసము శ్రేష్ఠమా? అను సమస్యను తేల్చుటకు పూనుకొనెను. అందుల కొరకు వింతమార్గమును అవలంబించినాడు. గృహస్థజీవనము శ్రేష్ఠమని రుజువుచేయజాలని సంసారులనెల్ల బలాత్కరించి సన్యాసుల చేయుచు, సన్యాసము శ్రేష్ఠమని రుజువుచేయ

జాలని సన్యాసులకెల్ల పెండ్లిండ్లు చేసి సంసారమున పడ వేయుచు నుండెను. తుద కొక సన్యాసి వీని సమస్యాపరిష్కారము చేయ నొడంబడి, బ్రాహ్మణవేషము వేయించి రాజును తనతో తీసికొనిపోయెను.

ఒకానొక నగరమున రాకొమరితె స్వయంవర మహోత్సవము జరుగుచుండ అచటికి ఈ యిరువురును పోయిరి. వీరికి దాపుగనే ఒక సుందరాకారుడగు యౌవన సన్యాసి నిలిచి ఉత్సవమును తిలకించుచుండెను. రాకొమఱితె ధగద్ధగ మెఱయు నలంకారములతో వచ్చి, రాకొమరులను రాజులను వరుసగా చూచి ఎవరిని వరించదయ్యెను. తుదకు దూరమునుండి తొంగిచూచుచున్న యువక సన్యాసి కంఠమున పూలమాలిక వేసినది. అతడు దానినితీసి విసరి నేల వేసి పారిపోవుచుండెను. రాజు ఈ సన్యాసి పేదవాడు గాన తన కొమరితను పెండ్లాడ వెఱచి పోవుచుండెనని తలచి, తత్‌క్షణమే తన రాజ్యమున సగభాగమును, తన అనంతరము మిగత సగమును ఇచ్చెదనని కేకలు వేయసాగెను. సన్యాసి ఈ మాటలను వినియు, సరకుసేయక వెళ్లిపోవుచుండెను. రాకొమరితె తాను వరించినవాడే తన భర్త అని వానివెంట పర్విడిపోవుచుండెను.

సమస్యా పరిష్కారమునకు పూనుకొనిన రాజును సన్యాసియు వారివెంటబడి పోయిరి. ముందుబోవు సన్యాసి ఒక అడవిలో చాలదూరము పోయి, పోయి వెంటవచ్చు రాకొమరితను గాంచి తప్పించుకొన నెంచి పొదలలో దూరి

కనబడకుండ పోయెను. వెనుకవచ్చు రాజును సన్యాసియు రాకొమరితెను కలిసికొనిరి. సాయంసమయము దాటి చీకట్లు పడసాగెను. ఉదయమున మార్గముచూచుకొని అడవినుండి బయట పడవచ్చునని ఒకచెట్టుక్రింద ముప్పురును పరుండిరి.

ఆచెట్టుమీద ఒక పక్షి గూడున్నది. అందొక మగ పక్షియు ఒక ఆడపక్షియు కాపురముండెను. వానితోడ రెండు చిన్ని పక్షికూన లున్నవి. మగపక్షి చెట్టుక్రింద నున్న వారిని తన భార్యకు చూపి "ఈ అతిథులు చలిచే బాధపడు చున్నారు. నేను ఎక్కడికైన పోయి కొంచెము నిప్పును తెచ్చెదను." అని ఎగిరిపోయెను. కొంతసేపటికి కాలుచున్న పుడకను ఒకదానిని తెచ్చి చెట్టుక్రింద పడవేసెను. ఆ అతిథులు దాని సహాయ్యమున చలిమంట వేసికొని చుట్టును కూర్చుండిరి. మగపక్షి మరల నిట్లనెను. "వీరికి ఆకలి దీర్చుటకు మనయింట నేమియులేదు. నేను మంటలో పడెదను. నామాంసమును వీరు తిని తృప్తులయ్యెదరుగాక." ఇట్లు అనుచునే అది మంటలో పడెను. ఆడుపక్షి "నామగని త్యాగమువలన అతిథులకు చాలినంత ఆహారము దొరకుట లేదు. భర్త ప్రారంభించిన ధర్మమును భార్య పూర్తిగావింప వలెగదా! అదియే సహధర్మచారిణిత్వము" అనుచు అదియు మంటలో పడినది. ఇక గూటియందున్న పక్షిపిల్లలు "మన తలిదండ్రులు తమధర్మ నిర్వహణమునకై శరీరత్యాగముచేసిరి. మనకు మార్గదర్శకులైరి. జననీ జనకులు ప్రారంభించిన యీ మహాయజ్ఞము అసంపూర్ణముగ నున్నది. రెండుపక్షుల

మాంసము ముగ్గురికి చాలదు. మన మాంసమును అందు చేర్చుదముగాక. అది మన ధర్మము." అనుచు అవియు మంటలోపడినవి.

రాజును తోడ్కొనివచ్చిన సన్యాసి వానితో ఇట్లనెను; "చూచితివా! ఆ యౌవన సన్యాసి సర్వాభరణ సంశోభిత యగు సుందరియు రాజ్యవైభవమును తన పాలబడినను, ఆశ గొనక విరాగియై వెడలిపోయినాడు. ఈ పక్షిరాజములు ప్రాణములనైనను త్యాగముచేసి గృహస్థధర్మమును నిర్వహించినవి. ఇందును అందునుగూడ స్వార్థచింతగాని భోగలాలసగాని లేదు. వినిర్మల వైరాగ్యముతో కూడిన గృహస్థుడు సన్యాసికి సమానుడే. పారమార్థికముగ ఇరువురి ధర్మములును సమానములే. మోక్షప్రదములే. కాబట్టి నీవు సంసారిగా నుండ గోరుదువా, ఆ పక్షులవలె నిష్కాముడవై జీవించుము. లేదా సన్యాసి కాగోరెదవా? ఆ యువక సన్యాసి వలె దేనికిని ఆశగొనక పూర్ణవిరాగివై యుండుము."

గృహస్థ సన్యాసములు రెండును సమానమని వింటిమి గదా! ఇక ఈ గ్రంథమున గృహస్థధర్మ తత్త్వమును తెలియుదముగాక.

గృహస్థాశ్రమ తత్వము.

వేదాంతశాస్త్రము పరివ్రాజకులకును సన్యాసులకును కంటె గృహస్థులకే ముఖ్యముగ ఉపయోగకరము; హిమాలయములలో ముక్కు మూసికొని కూర్చుండు ఏ విరాగుల కొఱకో యేర్పడినదని తలంపరాదు. వేదాంతశాస్త్రము గృహస్థుల కొఱకే యుద్దేశింపబడియున్నది.

ప్రతిగృహమునందును భర్త భార్యను సంతోషపెట్ట వలయుననియు, భార్య భర్తను సంతోషపెట్ట వలయుననియు, చాలసదుద్దేశముతోడనే ప్రయత్నించుచుందురు; కాని ఫల మెట్లున్నది? ఇరువురును ఒండొరులను అధోగతికి లాగుకొని పోవుచున్నారు. ఇందు నేర మెవరిది? వారి అభిమతమున దోషమున్నదా? లేదు. అంతకును కారణము వారి అజ్ఞానమే సుడీ. ఒండొరులకు ఏది శ్రేయోదాయకమో వారికి తెలియదు. అందువలననే కష్టములు దుఃఖములు కల్గుచున్నవి.

ఒండొరులు తుచ్ఛవిషయవాంఛలతో సంతృప్తి జెందుటకై ప్రయత్నించుటవలన, పరస్పరము సుఖపెట్టుకొనగలమని నరులు తలంచుచుందురు. ఒకడు మఱొకని ఆడంబరమునకు తోడ్పడినయెడల తాను వానికి పరోపకారము చేసినటుల ఎంచుకొనుచుండును. ఇట్టి పరోపకారభావమునకు అజ్ఞానమే ఆధారము. ముందు అటువంటి అజ్ఞానమును తొలంగించవల

యును. అప్పుడు ప్రతిగృహమును ఆనందనిలయమై వెలుంగ గలదు. సంసారము స్వర్గనివాసము కాగలదు.

మనము భగవంతునిగాని, ప్రకృతినిగాని మారునటుల జేయలేమని జ్ఞప్తి నుంచుకొనవలయును. మనము ఆత్మ జ్ఞానోన్నతిని పొందవలయుననుట ప్రకృతిశాసనము. అది భగ వంతుని సంకల్పమునై యున్నది. ఈ ప్రపంచమున జరుగు లోపములన్నియు, మఱియు లౌకికవ్యవహారదక్షతయావత్తును, మనలోని ప్రతివాడును తన దైవాంశను గుర్తించి, భగవంతు నితో ఏకీభావమును పొంది, వానిలో ఐక్యమగు కొఱకే. తిన్నని మార్గముననే నడచుచున్నవి. ఎన్ని బాధలైన పడి ప్రతి వాడును వేదాంతి కాక తప్పదు.

కత్తిని అగ్నిహోత్రమును జూపి బాధించి .అనగా హింసించి వేదాంతమును బోధించు అవసరము లేదు. ప్రకృతి ధర్మములు అన్నియు సైనిక గణములీల నున్నవి. భగవంతుని యీ బలగములు నిన్ను సదా ఆత్మసాక్షాత్కారమునకై త్రోసికొనిపోవుచునే యుండును. నీవు పోక తప్పదు. నీపొరుగు వాని క్షేమము ఎందున్నదో నీవు గ్రహించినయెడల నీవు ప్రకృతి ధర్మమునకు అనుగుణ్యముగ వర్తింపగలవు. ప్రతి యిల్లును, ప్రతి చెఱసాల సంయుతము అప్పుడు స్వర్గనిలయ ముగ మారిపోగలదు.

ప్రకృతిధర్మానుగుణ్యముగ నిజమగు శుభము, భగ వంతునితో నీ ఐక్యతను సాక్షాత్కారమునకు దెచ్చికొనుట లోనేయున్నది. నీశుభమనగా నీవు మోక్షమును పొందుటయే;

మఱినీవుసర్వాత్మయు, సర్వశక్తిమయుడును, అనంతుడునుఅగు భగవంతుడవేఅని అపరోక్షానుభవము పొందుటయే మోక్షము. అపరోక్షానుభవమునకు పరమావధి నీవు భగవంతునితో ఐక్యమందుటే. "నేను వీని కొడుకును, వాని తండ్రిని" అను నిట్టి భావములన్నియు స్వప్నప్రాయములై, నిన్ను విడిచిపోవలయును. అప్పుడు నీదైవాంశ ప్రత్యక్షానుభవమునకు రాగలదు.

నీదుఃఖములకు, నీపరితాపములకు, కారణము తెలుపవలసినయెడల, నీవుబ్రహ్మసాక్షాత్కారమును పొందుటకై ప్రకృతి నిన్ను త్రోసికొనిపోవుచుండుటయే అని తెలిపినచాలును. గమ్యమును చేరకపోవుటే దుఃఖమునకు కారణము. పైకి పోయి గమ్యమును చేరితివా ఇక నీకు పాపము అంటదు. నీవు సమస్తమునకు అతీతుడవై వెలుంగుదువు. నీవు పరిపూర్ణుడవగుదువు; నీవు బ్రహ్మమే అగుదువు.

అపరోక్షానుభవము ఒక్క గంతులో వచ్చునదికాదు. కాలపరిపాకము అత్యవసరము. ఈశరీరము ఇప్పటి పరిణామావస్థకు వచ్చుటకు లక్షలకొలది వత్సరములు గడిచియుండును. గత కాలములో ఒకప్పుడు నీవొక మొక్కవైయుంటివి; మఱొకప్పుడు ఆఫ్రికాలో స్త్రీవైయుండియుందువు; వేఱొకప్పుడు నీవు వేఱొక జాతివాడవు, వేఱొకదేశీయుడవునై యుండియుండి, యిప్పటికి ఈదశకు వచ్చితివి!

ఒక గృహమును ఊడదీయుటకును కాలము అనునది అవసరము. కాని గృహముకట్టుటకు పట్టునంతకాలము విప్పు

టకు అవసరముండదు. నీకడ తుపాకీమందు ఉన్నయెడల సత్వరము దానిని విచ్ఛిన్నము చేయవచ్చును. కాని చాలామందికి ఈ తుపాకిమందు దొఱకదు అనవచ్చును.

నీవు నీభార్యతోడను నీబిడ్డలతోడను కాపురము చేయుచు, నీవు ఈతత్వమును అపరోక్షానుభవమునకు తెచ్చికొంటివేని నీబుద్ధిబలముచేతనే నీవు మారిపోదువు; నీకుముక్తి యలవడును. నీకిక జన్మాంతరబాధ యుండదు. భగవంతుని చేరుటకై నీవు ఈజన్మలో యోగములను అన్నింటిని సాధన చేయవలసిన అవసర ముండదు.

కొందఱు భక్తిచేత ముక్తి చేకూరుననియు, మఱి కొందఱు కర్మచేతనే ముక్తి సాధ్యమనియు చెప్పుచుందురు.

కేవలము కర్మవలన ముక్తిలేదు. కేవలము భక్తివలనను ముక్తి లేదు. ఆత్మయందు భక్తియుండి, నీ కర్మలద్వారా ఆచరణచేసినగాని ముక్తిదొఱకదు. ఈరెండిటిచేతను నీ ఆత్మను తెలిసికొంటివా, ఆక్షణముననే నీవు ముక్తుడవు అగుచున్నావు.

జ్ఞానము రెండు మార్గముల కల్గుచున్నది; బుద్ధి ద్వారమునను భావద్వారమునను కలుగుచున్నది. భావన ద్వారమున భగవంతుని సాక్షాత్కారమునకు తెచ్చికొనినను జ్ఞానమే యగుచున్నది. ఈజ్ఞాన మవసరమే. దీనికి వెరచి పారిపోతివా నీకు పరితాపము తప్పదు.

మన సంసారములలో సామాన్యముగ జరుగునదిఏమి? భార్యాభర్తలు ఇరువురును ముక్తినిపొందునిమిత్తము, అఖండ సత్యజ్ఞానమును పొందుకొఱకు పరస్పరము సాహాయ్యము చేసి కొనవలసియుండును. అటులచేయుచు, భర్తకు నిజమైన భక్తి గలిగి సత్యజ్ఞానము అమరునటుల వర్తించుటలో భార్యతోడ్ప డెనేని ఆమె వానికి మోక్షమార్గమును చూపు గురువేఅగు చున్నది. అటులనే భార్యకు తోడ్పడు భర్త ఆమెకు మోక్ష మార్గమును చూపు గురువగుచున్నాడు. ఇప్పటి దుస్థితి యెట్లున్నది? భార్యను రౌరవాది నరకములకీడ్చు పిశాచము వలె భర్తయు, భర్తను అధోలోకములకు అణగద్రొక్కు పెనుభూతమువలె భార్యయు మెలగుచుండిరి

నీఅజ్ఞానమె నిన్నుఅధోగతికి లాగుచున్నది. కుటుంబ ధర్మములో నీకుభంగపాటు దెచ్చునది ఏదియునులేదు. భార్య పిశాచమై వర్తించుచున్నది. భర్తను ఏ యిరువది రూప్యము లకో బానిసఅగునటుల బలాత్కరించుచున్నది. ఆ నాలుగు తళుకుబెళుకు నగలను ఆడంబర వేషములను ఆశించి, తన ఆత్మను నాశముచేసికొనుచున్నది. భర్తయు అటులనే వర్తిం చుచున్నాడు. భార్యను తనకంటె వేఱుగ ఒకవ్యక్తిగాచూచు చున్నాడు. భార్య వేఱై తనకుగాను నియమితమైన భోగ వస్తువుగా ఎంచుచున్నాడు. భార్యయు భర్తనుగూర్చి అటు లనే తలచుచున్నది. అందువలననే సకల దుఃఖములును వాటి

లుచున్నవి. భార్య భర్తను బానిసగా చేయుచున్నది. భర్త భార్యను బానిసగా చేయుచున్నాడు.

నీవు ఒక దున్నపోతునకు త్రాడుకట్టి లాగుచుండిన యెడల, నీవు దానిని లాగిపట్టినంతకాలము అదియు నిన్ను లాగిపట్టుచున్నట్లె అగును. భౌతిక సంపదలుఅన్నియు ఇట్టివే. వానిని నీవులాగిపట్టుచున్నావు. అవియు నిన్ను లాగిపట్టుచునే యున్నవి. సంపదలకై పెనగులాడు తుచ్ఛవాంఛల విడిచి, సదా ఇతరుల ఆస్తిని ఆసించు నీచస్వార్థమును త్యజించి, పరోపకార చింత గలిగి, దాతృభావముతో వర్తించు నెడల ప్రతి గృహమును స్వర్గమై ఒప్పగలదు.

భార్యయు భర్తయు ఇరువురును ఒండొరుల శుభమునకై పాటుపడవలయును. నాకిది తెమ్ము అది తెమ్ము అని గాని, నాకిదిచేసిపెట్టుము అదిచేసిపెట్టుముఅనిగాని కోరుచుండు బుద్ధిని మానినయెడల సమస్తమును సిద్ధించగలదు. స్వర్గమే నీ అఱచేతిలో నుండగలదు.

ఈవస్తువును తెచ్చిపెట్టుము, ఆవస్తువును చేసిపెట్టుము అని నీవు అడుగుచున్నావు. సరే, దానిని తెచ్చియిచ్చెను. అది వినియోగమై పోగానె నీకు దానిపైన మఱల కోర్కె కలుగుచునేయున్నది. కోరికఅనునది రోగమువంటిది. పూర్తిగ నిర్మూలముకానియెడల అది సదా తిరుగబెట్టుచునే యుండును.

నీవు కోరుకొను వస్తువు దొఱికినప్పుడు ఆనందము కలిగెనుగదా అనవచ్చును. ఎంతపరితాపము, ఎంత పెనుగులాట

ఐనపిమ్మటనోగదా ఆ స్వల్పానందమువచ్చుట? పోనీ, ఆ యా నందము వచ్చినపిమ్మట ఎంతకాలముండగలదు? కొద్దికాలము లోనె మటుమాయమై పోవుచున్న దే!

ప్రతిఫలముకోరక నీవుఏమిచేసినను, ఏమిఇచ్చినను నీకు ఆనందము కలుగుచున్నది. ఆ పరోపకారభావములోనే ఆనంద మున్నది ఒకరియొద్దనుండి తీసికొంటినను భావమువలన కలుగు ఆనందము క్షణభంగురము; మఱియు అది దుఃఖకార ణము. నీ ఆనందమును "పుచ్చుకొనుటలో" ఉంచక 'యిచ్చుట యందు' నిలుపుము. ఇచ్చుటవలనకలుగు ఆనందము స్థిర స్థాయి. నీవు ఒకనికి చేసిన దానమును స్మరించి సతతము ఆనం దమును పొందగలవు. నీకు ఒకరిచ్చినదానినిగూర్చి నీవు చిరకా లము సంతోషమును నిలుపుకొనజాలవు. నీవు ఒక దేవాలయ మునకు ధర్మమును ఇచ్చితివి అనుకొనుము. నీకు అది శాశ్వత ముగా సంతోషమును ఒసగుచున్నది. నీకు ఒకడు ఏనుగును దానము చేయును. నీవు సంతోషింతువు; దాతను స్తుతింతువు; కొలదికాలములోనే "ఈ ఏనుగు నాదే" అనుభావన స్థిరముగ నీహృదయమున నాటుకొనును. ఎన్నడోగాని దాతను స్మరింపవు. ఆ దానమును గూర్చిన ఆనందము నీహృదయము నుండి త్వరలోనె జారిపోవుట నిశ్చయము. కావున ఎల్లెడ లను నీవు దాతగానే ఉండుటకు యత్నించుము; ఎన్నడును స్వీకర్తగా అనగా పుచ్చుకొనువాడవుగా ఉండజూడకుము.

భార్యాభర్తలు ఇరువురును తమలో ఎవరికి ఎవరు ఏ రేమియిత్తురాఅని దేవురించుచు చూచుచుండక, సతతము పరోపకార పారీణత కలిగి, దాతలుగా ఉండుటే గృహస్థులు ఆనందమును పొందగల రహస్యము. అప్పుడు ఇరువురును సౌఖ్యమును అనుభవించగలరు.

సరియే. దేనినిఇచ్చుట? దానమునకు అర్హవస్తువేది? భార్యగాని భర్తగాని సాధ్యమైనంతవరకును తాను జ్ఞాన దానము చేయుచుండవలయును. జ్ఞానమేదానాహర్హపదార్థము. నీవు భార్యవైనయెడల నీ భర్తను, నీవు భర్తవైనయెడల నీ భార్యను, పవిత్రవంతముగ నొనర్పజాలినప్పుడే నీ ధర్మమును నీవు నిర్వహించినట్లగును. అది విధ్యుక్తమార్గమును అగును.

పూర్వము ఒక రాజు కలడు. ఆయన బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధనచేయనెంచెను; అందుకొఱకై అతడు గృహస్థాశ్రమమును విసర్జించుట అవసరమని తలంచెను.

భార్య యెంతగా ప్రయత్నించినను అతడు ఆమెబోధను వినడయ్యెను. ఆమె మాటనే అతడు సరకుచేయలేదు.

ఆతడు రాజ్యమును త్యజించి, భార్యకు రాజ్యపాలనా భారమును ఒప్పగించి హిమాలయ పర్వతమునకు ఏగెను. ఒక సంవత్సరము గడచినది.

ఈలోపుగా రాణి భర్తకు శాశ్వతానందమును చేకూర్పుఉపాయముంగూర్చి తలపోయసాగెను. ఒకనాడు సన్యాసి వేషమునుతాల్చి భర్తయున్న పర్ణశాలను సమీపించెను.

ఆయన ధ్యానాయత్తచిత్తుడై యుండగాంచి ఆయనకండ్లు దెఱచువఱకును ప్రక్కను నిలిచియుండెను. ఆమెను ఒక గొప్ప సన్యాసిగానెంచి ఆ రాజు ఆమెకు పూజ లర్పించెను.

ఆమెకు తన్మయావస్థ కలిగినది. (దివ్యజ్ఞానముతోనిండినది.) "స్వామీ, నన్నుద్ధరించునిమిత్తము అవతరించిన భగవదవతారమనియే భావించుచున్నాను." అని రాజు పలుక ఆమె "అవునౌను" అనెను. అంతటరాజు తనకుజ్ఞానోపదేశము చేయుడని కోరెను. వారిటుల ప్రసంగించిరి.

రాణి—ఓరాజా, నీవుపరిపూర్ణానందమునుఅనుభవింప కోరుదువేని, నీవు సర్వపరిత్యాగము గావించవలసియుండును.

రాజు—(ఆశ్చర్యముంజూపుచు) నేను నారాజ్యమును నాభార్యను, నాబిడ్డలను పరిత్యజించియే యున్నాను.

రాణి—నీ వేమియు త్యజించలేదు. విరాగివికాలేదు.

రాజు—(ఏమియు గ్రహింపజాలక) నేను నా రాజ్యమును వీడలేదా? నాకుటుంబమును విడచిరాలేదా" అయినను నేను విరాగినికానా?

రాణి—లేదు లేదు. నీకుఇంకను ఏమియులేదా?

రాజు—అవును. నాకు ఈపర్ణశాల యున్నది, ఈ దండము ఈ కమండలము ఉన్నవి.

రాణి—కావున నీవువిరాగివికావు. నీకుఏమేనిఉన్నంత కాలమును నీవు దానివాడవే అగుదువు. నీకు స్వతంత్రత లేదు. క్రియయు, ప్రతిక్రియయు, పరస్పరము అభిముఖములై

(ఒకదానికి ఒకటి ఎదురై) వర్తించును. నీవొకదానిని 'నాది' అనుచుండెను, అదియు 'నీవు నావాడవు' అనుచుండును.

అంత ఆరాజు గుడిసెను తగులబెట్టినాడు. దండకమండలములను నదిలో పారవేసినాడు.

రాజు—ఇప్పుడో! నేను విరాగిని కానా?

రాణి—ఈవస్తువులను పారవేసినంతమాత్రాన వైరాగ్యము లభించదు. రాజా! నీవు పర్ణశాలను తగులబెట్టివేసితివి. కాని నీకు ఇంకను మూడు మూరలన్నరమృద్దేహము(శరీరము) లేదా? ఊరక ఆవస్తువులను నాశనము చేసితివే! అది తప్పు! అందువలన నీకు చేకూరిన మేలులేదు. అప్పుడు నీ కున్నది ఇప్పుడును ఉన్నది! ఈమూడు మూరలన్నర రేగడిఇల్లు నిలిచియే యున్నదిగా!

అంతట రాజు తన శరీరమును దగులబెట్టివేయ ఉంకించెను. ఒక చితిని పేర్చి, నిప్పును రగులజేసెను. ఆ అగ్నిలో దుముకుటకు సిద్ధపడెను. భార్య వానినిఅడ్డగించి, ఇట్లు ప్రశ్నించినది.

రాణి—ఓరాజా! నీశరీరమును దహనముచేసిన వెనుక ఏమియు మిగులదా?

రాజు—బూడిద మిగులును.

రాణి—ఎవరి బూడిద?

రాజు—నా బూడిదయే.

రాణి—అటులైనచో నీకుఅప్పుడునుబూడిదమిగిలియుంటు

న్నది. కాబట్టి నీశరీరమును తగులబెట్టియు నీవు విరాగివి కాజాలకుందువు.

రాజు—అటులైనయెడల నేను విరాగిని అగుటఎట్లు? నేను ఏమి త్యజించవలసియున్నది?

రాణి—రాజా! ఇదెవరి శరీరము?

రాజు—నా శరీరమే.

రాణి—సరే, దానిని త్యజించుము. అందున్న మనస్సు ఎవరిది?

రాజు—నా మనస్సే.

రాణి—అటులైన, దానిని పరిత్యజించుము.

రాణి యీతీరున, రాజును విచారణశీలునిగా చేసి, ప్రశ్నలను అడుగునటులను వానికి సమాధానము వెదకునటులను చేసినది. ఆయన యిట్లు తలపోయ సాగెను.

"నేను అనగా ఎవరు? నేను 'మనస్సును' కాక, అదియు నాదైనచో నేను ఇంకను వేఱైయుండవలయును! నేను శరీరము కాదు; దానికి అతీతముగనే నేనున్నాను."

తుదకు ఆయన "నేను దేవ దేవుడనే; సర్వేశ్వరుడను! పరిపూర్ణుడను; శాశ్వతబ్రహ్మమును" అని భావించెను. ఇతర పదార్థములను అన్నింటిని పరిత్యాగము చేసినను ఈ పరిపూర్ణ శాశ్వత బ్రహ్మమును త్యాగముచేయ వీలుపడునది కాదని ఆ రాజు తెలిసికొనెను. "తన్నుమాలిన ధర్మము లేదు" అందురు. త్యాగము మనకు అత్యంతము ప్రియములగు వస్తువులతో

ప్రారంభము కావలసి యున్నది. 'అహం' అను భ్రాంతినే నేను విడువవలసి యున్నది! 'నేను ఇది చేయుచున్నాను. నేను దానికి కర్తను; నేను భోక్తను, అనునట్టి అహంభావమును పెంచు తలపులను నేను విడిచివేయవలయును. ఇట్టి భావనలగూర్చి మననము చేయవలయును. వానికి ఋజువులు, నిదర్శనములు అవసరములు కావు. నా భార్య, నా శరీరము; నా బిడ్డలు, నా బూడిద, నా మనస్సు, నా బుద్ధి అను భావములు అదృశ్యములై పోవలయును. ఈ సంకల్పములు రహితమైనం గాని అపరోక్షానుభూతి అలవడజాలదు.

నీవు అడవులకు పోవచ్చును. అయినను నీవు విరాగివి కాకపోవచ్చును: ఇదియో అదియో నీదనుభ్రాంతి నిలిచియే యుండును. బైరాగులందరును ఇటువంటి తలపులను ఎల్లెడల విడిచినవారు కారు. కొందఱు రాజులు సుందరహర్మ్యము లందు వసింపుచును అట్టి భావములను త్యజింపజాలిరి.

"మమకార" భావముతో గూడిన సంకుచితాత్మను త్యజింపజాలినవాడే విరాగి కాగలడు; నేను దీనిని చేయుచు న్నాను, నేను దానిని చేయుచున్నాను; ఇదినాది అదినాది అను భావములు కలవాడు ఎన్నడైనను విరాగి అనిపించుకొనగలడా? లేదు. ఈ ప్రపంచమునకు స్వామియై, రక్షకుడై, పరిపాలకుడై వెలయు అనంతుడనే నేను అను సత్యమును గుర్తించి అపరోక్షానుభవమును సంపాదించుకొనునప్పుడు, సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రములు, వాయువు, జలము అన్నియు భగ

వంతుని ప్రత్యక్షస్వరూపములే అగుటంజేసి, అవియెల్ల తానే యైనట్లు భావింప గలడు.

ఆరాజు ఇట్లు జిజ్ఞాసాపరుడై జ్ఞానవంతుడగుటకు రాణితోడ్ప డుచుకొంతకాలముఅటనుండెను.ఒకనాడుతనమారువేషమును తొలగించివేసి రాజు ఎదుటికివచ్చెను. తాను పాతివ్రత్యభంగ మునుకావించినటుల పలికి, తన్నుమన్నింపుమని రాజును వేడు కొనెను;ఆమె యిట్లనెను: "రాజా, నన్ను క్షమింపుము. నేను పాతకిని, నేను నిన్ను మోసగించితిని. నన్ను మన్నింపుము. నాప్రార్థనఆలకింపుము." రాజుఇట్లనెను:"యువతీ! ఈక్షమాపణ లుఏల? ఈప్రార్థనలకుఅర్థమేమి? నేనుఈశరీరమను అని నమ్మిన యెడల,అనగా నన్ను అజ్ఞానముప్రేరేపించునేని, నేను ఈశరీర మునకు స్వామినిఅని విశ్వసించినట్లయినచో, నీవు నాస్వీయవని భావించునెడలను నీవర్తనమునాకు బాధకరముగనే ఉండియుం డును. నాకుఅటువంటి యీషణముఉన్నయెడల, నేను స్వామ్య ములను నిలిపిపెట్టుకొను స్వభావముతోనుంటినేని, అట్టిజాడ్య ము నన్ను పట్టుకొని యున్నచో నేను కంటగించుకొని యుండె డివాడినే; నాకుదుఃఖము కలిగెడిదే! కాని యిప్పుడు ఈశరీర ములో 'భర్త'అను భావములేదు; నాచేతులతో నే నెట్టిత్రా ళ్ళను పట్టుకొనియుండలేదు; నాది అనునది ఏదియునులేదు; నేను ఎవరివాడనుకాను. నేను అఖండపరిపూర్ణుడను. ఇట్లు నీవును స్మరింపుము. ధ్యానాయత్తవుగమ్ము. ఓబాలా! నీవు పవిత్రురాలవుకాగలవు. ఈలోకములో అపవిత్రలగుబాలికలు ఎందరోగలరు. వారును నావారే. జగత్ప్రకాశకుడనగు నేను

ఈ ప్రపంచమునకు అంతకును స్వామిని; నేను ఎవరిని నిందించ గలను? దేనితో ప్రీతుడను కాగలను?"

నీపొరుగుననున్న ఆడుది దుష్కార్యము చేసినయెడల, నీకు దుఃఖములేదు; నీభార్య దుష్కార్యము చేసినయెడల, అబ్బో! నీకు తగనివిచారము కలుగుచున్నది! మమకారపూరిత మైన, 'నాది నాది'అను, భావమునకు ఫలమే ఇదంతయును!

రాణి తనరాజ్యమునకు వెడలిపోయి, కొలదికాలము ననే రాజునొద్దకు తిరిగి వచ్చి ఇట్లనెను: "ఓరాజా! నీవు సాక్షాత్తు భగవంతుడవే అగుదువు. నీవు ఎక్కడనున్న ఏమిభేదము? నీసౌధములకంటె ఈ హిమాలయములు నీవి కాగలవా?

రాజు—నేను సర్వత్రనున్నాను; అన్నిశరీరములును నాయవియే. ఇతరశరీరములను మించి ఈశరీరము ఎక్కువగా నాది కాజాలదు! జ్ఞానదృష్టికి ఈశరీరము కాన్పించదు. సత్యమును గ్రహింపజాలనివారికే యిది గాన్పించుచుండును - అని రాజు పలికెను.

తదనంతరము రాణి రాజును తిరిగి రాజ్యములోనికి తీసికొని పోయినటుల కథ తెలుపుచున్నది. ఆతడు సమస్తమును అశాశ్వతమను ఆరూఢజ్ఞానముతో ఇంద్రియములచే మోసపోక, యింద్రియములకు దాసుడుగాకుండ, సమస్తవైభవముల నడుమను ఇరువదియైదు సంవత్సరములు వాసముచేసినాడు. అతడుఅపుడెట్లున్నాడు?ఆతడురాజుకాడు! చక్రవర్తికాడు!

సాక్షాత్తు భగవంతుడే!— వైరాగ్యముఅనగా ఇటువంటిది!

నిక్కమగు విరాగికి గులకరాళ్ళును, నవరత్నములును, ముండ్లకంపలు పట్టుపరుపులు, రాజప్రాసాదములు, పేదల గుడిసెలును సమములై కాన్పించును.

ప్రజలు సామాన్యముగా "ఇది తాకకు, అదితాకకు, మమకారము విడువుము. ద్వేషము అసూయ మదిని తాల్పకుము" అని చులకనగా పలుకుచుందురు. కాని వైరాగ్యము అనునది ఆత్మ సాక్షాత్కారమునకు నిచ్చెనవంటి సాధనామాత్రమే. నిజమగు ఆత్మజ్ఞానముతో దైవత్వమును అనుభవించునప్పుడు మాత్రమే వైరాగ్యము ప్రాప్తించగలదు. కృత్రిమపు వైరాగ్యము వలన ప్రయోజనముండదు. బలాత్కారపు త్యాగములు నిష్ఫలము. పైకథలో రాణియొక్క సాహాయ్యమున చక్రవర్తి బ్రహ్మసాక్షాత్కారమును పొందజాలినాడని గ్రహించితిమి. వివాహమాడినచో భార్యాభర్తలు ఆవిధమున నుండవలయును;అటుల ఒండొరులు సాహాయ్యము చేసికొనునెడల, తమగృహమును స్వర్గముగ ఒనర్పజాలుదురు. ముక్తి పడయజాలుదురు. హృదయమున మమత్వము వదలనిది, కేవల సంసారత్యాగము వైరాగ్యము అనబడదు. దానివలన ఫలము ఇసుమంతయులేదు. సక్రమముగ నడపినయెడల గృహస్థ ధర్మము వైరాగ్యమునకు అంతరాయమును కల్పించకపోవుటే గాక, వైరాగ్యసాధనయందు క్రమశిక్షణమై మహోపకారము చేయగలదు.

భార్యతోడను, బిడ్డల తోడను, బంధు మిత్రాదుల తోడను గృహస్థధర్మమును నడపు పురుషుడు, అనగా లోక ములోని సామాన్యజనుడు సత్యతత్వమును తెలిసికొనగలడా? వానికి ఆత్మజ్ఞానము అలవడునా? ఆతడు బ్రహ్మవిదుడు కాజా లునా? వానికి ముక్తిచేకూఱుట సాధ్యమా? అను సమస్యను ఇంకొకపక్షమునుండి విచారింతము.

"కత్తి నీశత్రుసంహారమునకు ఉపకరించునా?' అని అడి గినచో నీవేమందువు? ఈప్రశ్నకు జవాబుగా "ఔను"అందువేని అదేవిధముగా "గృహస్థుడు బ్రహ్మసిద్ధి పొందగలడా?" అను ప్రశ్నకును "ఔను" అను జవాబును ఈయవచ్చును. ఆకత్తి యొక్కయు కుటుంబ బాంధవ్యముల యొక్కయు వినియోగ మార్గమును అనుసరించి జవాబుండును. పరులదాడినుండి మనలను రక్షించుటకును శత్రుసంహారమునకును ఉపయోగ పడునట్టి ఆకత్తియే, మనము ఆత్మహత్య గావించుకొనుటకును వినియోగపడగలదు. అదేరీతిని గృహస్థజీవమును సద్వినియో గము చేసికొనిన యెడల మన ఆత్మోద్ధరణకును బ్రహ్మజ్ఞాన సాధనకును ఆధారము కాగలదు. మఱి ఆ గృహస్థజీవనమే వక్రమార్గముం బట్టినయెడల ఆత్మోన్నతికి దూరులజేసి అధో గతికి పడద్రోయగలదు.

వ్యాయామములు, క్రీడలు, మొదలగునవి మనకు ఆరో గ్యమును ఒసగి ఆనందమును సమకూర్చుకొఱకేగదా! వానిని సక్రమముగా ఉపయోగించుకొంటిమేని వాని వలన ఉపకార

మును పొందుచున్నాము; దేహబలము, పారిశుద్ధ్యత లభించుచున్నది; ఉత్సాహోన్నతి కల్గుచున్నది.

ఆ వ్యాయామములనే ఆ క్రీడలనే దుర్వినియోగము చేసినయెడల మనకు ఉపకారము లేకపోగా అపకారములు సంభవించుచున్నవి. అలసట, విసుగు, చీకాకు, జనింపగలవు. కండరములు భిన్నములు కాగలవు. నాడులు భగ్నములు కాగలవు. రోగములు ఎన్నేని కలుగగలవు. ఇదేవిధముగా సంసారసంబంధములు మనము తరించుటకు సులభ సాధనములు కాగలవు. ఇతరులను తరింపజేయుటకును సాధనములు కాగలవు. లేదా వానివలననే కీడు మూడగలదు. మనము నాశము కాగలము. అన్యులకు ఎన్నేని విధముల ఘోరానర్థముల తెచ్చిపెట్టగలము. ఫలములు సాధనములను అనుసరించుటకంటె, ఆ సాధనముల వినియోగముపైన ఆధారపడి యుండును.

ఒక బుద్ధిమంతునియొద్ద సేవకు డొకడు ఉండెడివాడు. ఆసేవకుడు పరమమూర్ఖుడు. దుష్టుడుగూడనై యుండెను. అతడేది చేసినను కుటిలమార్గమునే చేసెడివాడు. యజమానుడు ఒకటి చెప్పిన తానొకటి చేసెడివాడు. అవిధేయతకు వానిది పెట్టినపేరు. ఈసేవకుని వర్తనమును చూచినయెడల ఎంతశాంతవంతునికైనను ఆగ్రహము పుట్టకుండుట అసంభవము. కాని సాధుమూర్తియగు వాని యజమానుడు మాత్రము ఎన్నడును ఆగ్రహించకుండెను. విసిగికొనడు; రిచ్చపడడు; మఱియు ఈ సేవకుని సంతోషపెట్టుటకే సదా ప్రయత్నించుచుండును.

ఇట్లుండ వాని యింటికి పలువురు అతిథులు వచ్చిరి. వారియెడ ఈసేవకుని వర్తనము అసహ్యముగనుండెను; ఆ అతిథులలో ఒకడు వీని వర్తనమును చూచి భరింపజాలక, ఈవిషయమును యజమానునికి తెలుపుటకై, వానినిగూర్చి యజమానునితో కఠినముగ మాట్లాడెను. వానిచేష్టల జూచి ఆ యతిథి మిగుల నొచ్చుకొని, వెగటుజెంది, వానిని వెంటనే తొలగించివేయుమని యజమానునితో చెప్పెను. యజమానుడు ఇట్లనెను: "నీ సలహా చాలమంచిదే. బహు సదుద్దేశముతో నుడివితివి; నీవు నామేలు కోరుచున్నావనుట తథ్యము. నీవు నా పనులు నా వ్యవహారములు ప్రవర్ధనము కాగోరుచు, అందుకొఱకే యీ సలహానొసంగుచున్నాడవు; నాపనులు పాడగుచున్న వనియు నావ్యవహారము నాశమగుచుండెననియు నేను నీకంటె బాగుగ నెఱుగుదును. ముఖ్యముగా ఆ హేతువుచేతనే, అనగా ఈసేవకుడు విశ్వాసఘాతకుడుగా నున్నాడు కావుననే, వానిని నేను పెట్టుకొన్నాను. వానిదుశ్చేష్టలును వాని దుష్ప్రవర్తనమును ముఖ్యముగా నాకు ఆతడు ప్రియుడగుటకు కారణములుసుమీ! వాడు పాపాత్ముడును, దుష్టుడును, విశ్వాసఘాతకుడును అగు సేవకుడు కావుననే నేను వానిని ఇంతగా ప్రేమించుచున్నాను." ఈ వాగ్ధోరణి మిగుల విచిత్రముగా నున్నది.

ఆ యజమానుడు మఱియు ఇట్లనెను. "ఈప్రపంచములో అనగా నేనెఱిగినంతవఱకు వీడు ఒక్కడే నాయెడ అవిధేయుడై వర్తించువాడు; వీడొక్కడే అప్రాచ్యములును, అప్ర

తిష్టకరములును కడునష్టదాయకములును అగు పనులు జేయు వాడు. నాకు ప్రశక్తి గలంతవట్టును ఇతరులందఱును చాల సాధువులుగను, ఆనందకరులుగను, ప్రీతికరులుగను ఉందురు. వారెవరును నాకు అప్రియము ఒనరింపజాలరు; కావున ఈతడు అందఱివంటివాడుకాడు; అసామాన్యుడు, నాకువీడుఒకవిధమగు సాముననుద్గరవంటివాడు; నాపారమార్థిక జీవనమునకు ఒక ప్రత్యేక సాధనము. మానవులు తమ కండరములకు పరిశ్రమ కల్గించి దేహబలమును వృద్ధిగావించుకొనుటకై ముద్గరలను లోడీలను బరువులను ఉపయోగించుకొను విధాన, నాఆధ్యాత్మిక శరీరము దృఢపడునిమిత్తము ఈసేవకుడు నాకు ముద్గరలీలను లోడీలవలెను ఉపయోగపడుచున్నాడు. ఈసేవకుని ద్వారమున నాకు బలోన్నతి గల్గుచున్నది. ఈసేవకుని తో తప్పక పెనగులాడవలసి వచ్చుచున్నది. అందుమూలమున నాకు బలము వృద్ధియగుచున్నది."

మీ కుటుంబ బంధములు మీకు అంతరాయములుగను, అవరోధములుగను కాన్పించునెడల చీకాకు పడకుడు. ఈ సాధుమూర్తియగు యజమానుని రీతిని వర్తింపుడు. ఆకష్టములను, నిరోధములను, మీకు బలమును సామర్థ్యమును ఒసగురీతిని ఉపయోగించుకొనుడు.

సోక్రటీసునకు ఒకభార్య యుండెడిది. ప్రపంచములో అంతప్రతికూలురాలు ఇంకొకరుక ఉండజాలదు. ఒకనాడు ఆతడు దీర్ఘాలోచనాయత్తుడై కూర్చున్నతఱిని ఎప్పటి యట్ల

ఆమె వానికడకువచ్చి అసహ్యంపు కఠినోక్తులాడసాగెను. ఆమె వానిని గద్దించినది; ఈసడించినది; తన మాటాలకించు మని రెట్టించినది. ఏదో యీపని ఆపని చేయుమని గద్దరించినది. కాని సోక్రటీసు తన తత్వవిచారముననే మునిగి యుండెను. క్రొత్తసమస్య యేదేని వాని మనస్సునకు తగిలినప్పుడు దానిని పరిష్కరించువఱకును విడువకుండుట వాని స్వభావము.

భార్య రంకెలు వేసినది, బొబ్బరింతలు వెట్టినది. కాని ఆతడు వినిపించుకొనలేదు. అంతట ఆమె కోపావేశమున పరవశయై కలయంపినీళ్లు తెచ్చి భర్తనెత్తిమీద పోసినది. సోక్రటీసు అప్పుడైనను వికలుడై వెగటుచూపెనా? ఎంతమాత్రమును లేదు. ఆతడు మందహాసముచేసి, నవ్వి, "తఱచుగా ఉరుములు ఉరిమినప్పుడు వాన కురియదు. కాని అప్పుడును వానకురియునని యీనాడు రుజువైనది" అనెను.

ఆమె ఉరిమినప్పుడెల్ల వాన కురిసెడిదికాదు; కాని యీనాడు ఆమె ఉరిమినది; వానయు వచ్చినది. ఇట్లు శాంతముగ పలికి ఆతడు మరల తన తత్వవిచారణనే సాగించినాడు.

జనులు తమ ఉద్రేకమును ఎటుల అడంచుకొనగలుగుటాయని నిరాశావశులు కాదగదు. సోక్రటీసను ఒక్కమానవుడు తనచిత్తసంయమము చేయగల్గినయెడల అందఱును చేయగలరు! ఈనాడు సైతము మనోనిగ్రహము గలవా

రును, స్వభావమును మరల్చుకొనజాలినవారును కాన్పించుట లేదా? నిక్కముగా అటువంటివారు కలరు. ప్రయత్నించినచో మీరును అటుల చేయజాలుదురుసుమీ.

సత్యదర్శనమునకును,మీలోని దైవాంశను తెలిసికొనుటకును, సర్వాత్మునితోడ మీ ఐక్యతను గ్రహించుటకును, అఖిల జగముతోడను ఐక్యభావమును కుదుర్చుకొనుటకును ఆత్మసాక్షాత్కారానుభవమును పొందుటకును మీరు అవలంబింప వలయు మార్గముంగూర్చి ఆలోచించుకొంటిరా?కుటుంబ బంధుత్వములద్వారముననే అది సుగమ్యముకాగలదు సుడీ!

ప్రపంచములో ఎల్లరి సంకల్పమును, ఎల్లరి గమ్యార్థమును ప్రకృతిపరిణామపరమావధియును, సర్వాంతర్యామియై వెలుంగు బ్రహ్మమును అందఱును సాక్షాత్కారమునకు తెచ్చుకొనుటే సుడీ! క్షుద్రమౌ జీవాత్మ తాను భగవంతునితో ఐక్యభావమును పొంది; పరమాత్మ తత్వముతోడ సంమిశ్రితమై పోవువఱకును పూర్ణమౌ అనుభవమును సంపాదించుకొనుటే పరమగమ్యము. కఠినదండనలకు లోనయ్యును ఆ బ్రహ్మసాక్షాత్కారమును అందఱును సంపాదించుకొనవలసినదే.

అదియే పరమావధి.సామాన్యనరునకుకుటుంబసంబంధములు అవరోధములుగ తోచవచ్చును; కాని భార్యయు, బిడ్డలును,నీకు సహకారులేసుమ్మని రామతీర్థుడుపలుకుచున్నాడు.

భూమి సూర్యునిచుట్టు ప్రదక్షిణము చేయుచున్నది. భూమి తిరుగక తప్పదు. చంద్రమండలము భూమిని అంటి

యుండగోరుచున్నది. భూమిచేయవలసినదేమి? భూమి చంద్రుని ఉపగ్రహములను తనతోడ తీసికొనిపోగలదు; వీనితోగూడి యు భూమి సూర్యుని చుట్టును ప్రదక్షిణముచేయగల్గుచున్నది.

ఆవిధముగానే ఓ స్త్రీపురుషులారా! ఈసూర్యులకెల్ల సూర్యుడగు భగవంతుని అంటితిరుగుటకు మీరు దీక్షబూనితి రేని, భూమి చంద్రుని తోడ్కొనిపోవురీతిని, మీరు మీసహ ధర్మచారులను సంయుతము తోడ తీసికొని పోగలరు. మీ సహ ధర్మచారులను చంద్రులనుగా గ్రహించి, సూర్యులకెల్ల సూర్యుడును, జ్యోతులకెల్ల అఖండదివ్యజ్యోతిర్మూర్తియు, అగు ఈశ్వరునికి ప్రదక్షిణము గావించుడు. అప్పుడు ఈక్షుద్ర శరీరమును ఒక్కదానికే ఆ సూర్యునియొక్క కాంతిని, తేజ మును, ప్రకాశమును మీరు సంపాదించిపెట్టుటేగాక, మీతో పాటు మీ సహధర్మచారులకును ఆసూర్యునియొక్క కాంతిని, తేజమును, ప్రకాశమును సంపాదించి యిచ్చినట్లగును. ఈ విధముగ ఒక్కజీవాత్మను మాత్రమే దొర్లించుకొని పోవుటకు మారుగా మీరు ఇతరజీవాత్మలను సంయుతము తోడ్కొని పోజాలుదురు. కేవలము ఒక్కొక్క శరీరము ద్వారమున మాత్రమే పనిచేయుటకు మారుగా మీరు అనేకశరీరముల ద్వారమున పనిచేయగల్గుదురు. అన్నియు మీయవియే. (ఒక్కొక్కశరీరముతోవలెనే) అన్నిశరీరములతోడను భగ వంతుని ప్రతిభను చాటగలరు. ఒకనరుడు తానెక్కడికైనను పోవునప్పుడు తనతో ఒకశరీరమును తీసికొనిపోవునుగదా! అతడు తలను, చేతులను, ముక్కును, కండ్లను, చెవులను

వెనుక విడిచిపోవుట లేదు; అవన్నియు ఆతనితోడనే పోవు చున్నవి. అదేవిధముగా, ఓనరుడా! నీవు పరతత్వజ్ఞానమును సంపాదింప బోవునప్పుడు, తత్వరహస్యమును సాక్షాత్కార మునకు తెచ్చుకొనబోవునప్పుడు, నీయొక్క సగముభాగ మును మాత్రమే తీసికొనిపోవుటకు మారుగా నీవు అంద రిని తీసికొని పోగలవు. నీతలను, నీహృదయమును, నీచేతు లను తీసికొనిపోవు విధముననే నీభార్యను నీబిడ్డలను సైతము నీవు తీసికొని పోజాలుదువు.

అటుల భగవంతునితో నీ ఐక్యతను గ్రహించి, వాని లో నీవు ఐక్యమైపోవుటకుముందు, నీభార్యతోడను, నీబిడ్డల తోడను నీఐక్యభావమును గుర్తించి వారితోడ ఏకీభవించుము. తనభార్యతోడను, తనబిడ్డలతోడను ఐక్యభావమును సాక్షా త్కారమునకు తెచ్చుకొనజాలని వాడు, అల పరిపూర్ణము తోడను ఐక్యభావానుభవమును సాధింపజాలుట ఎట్లు పొసగును?

ఈ సాధనను బంధువులగు వారితోడ నారంభము చేయుట లెస్స అను సహజమా మార్గమును వేదాంతము బోధించుచున్నది. నీవు మున్ముందుగ నీకు ప్రియులును హితు లును అగు వారితో ఐక్యసంధానమును పొందుము. నీబాగు నీడగు వారి బాగోగులుగ మార్చుము. అందఱిశరీరములును ఒక్కటిగ పరిగణింపనిమ్ము; అందఱును ఒక్కప్రవాహముగ ఏర్పడు అనుభవమును సాధనచేయుము. అటుతరువాత నీవు ఇతరకుటుంబములను చేపట్టవచ్చును; క్రమక్రమముగ ఆత్మో

న్నతిని పొందుచు, అన్నికుటుంబములను నీ శరీరముగా నెంచు పరిణామమును సాధించుము. ఇటుల అన్ని శరీరములు నీయవే అను భావన స్థిరపడినప్పుడు నీవు భగవంతునితోడ ఐక్యభావమును సులభముగ పొందగలవు. నీవు ఈరీతిని అందఱిని నీతోడ తీసికొని పోగల్గుదువు.

బైబులులో క్రీస్తునకు ప్రియుడయిన సెంటుజానును గూర్చి మనము చదువుచున్నాము. క్రీస్తునకు ప్రపంచము అంతటిమీఁదను అనురాగము గలదు. "క్రీస్తునకు ప్రియుడగు శిష్యుడు" అను మాటలు ఒకింత మార్చిన "క్రీస్తును ప్రేమించిన శిష్యుడు" అగును. అంతట క్రీస్తుద్వారమున ప్రపంచమంతయు మోక్షముపొందుట అనగా నేమో అర్థము కాగలదు.

క్రియయు ప్రతిక్రియయు (కర్మయు దానిఫలితమును) సమములు. పరస్పరముఅభిముఖులును, (ఒకదానికొకటియెదురుగావచ్చునవి) అగును." క్రీస్తు శిష్యుని ప్రేమించిన యెడల, ఆశిష్యుడు క్రీస్తును ప్రేమించియుండవలయును. లేని యెడల క్రీస్తునకు వానిపై గలిగిన ప్రేమ నిలిచియుండజాలదు. కాదేని "క్రియయు ప్రతిక్రియయు సమములు, పరస్పరము అభిముఖములును" అను ధర్మమునకు భంగముకలుగును. ఆ ధర్మము అనుల్లంఘనీయము! క్రీస్తుస్థితప్రజ్ఞుడు; ఆయన 'జగత్పతితోడను, అఖిలజగముతోడను ఐక్యభావము పొందినవాడు. ఆయన తన మనస్సును బుద్ధిని అహంకారమును భగవంతునిలో ఐక్యసంధానము కావించినవాడు.

జాను, పీటరు, పాలు అనువారును ఇంక ఇతరశిష్యులును క్రీస్తుతో బాంధవ్యము కలిగినవారు. వానిని ప్రేమించినవారు. [బంధుత్వము ప్రేమానురాగముల ద్వారమున కలుగుచుండును.] వీరు క్రీస్తుతోడ తాము ఐక్యభావమును పొందియే సహజముగా క్రీస్తుయొక్క దైవత్వమున పాల్గొనగల్గిరి.

విద్యుచ్ఛక్తిపూరితమయిన ఒక వస్తువు కలదనుకొనుడు. విద్యుచ్ఛక్తి పరిపూర్ణమగు వస్తువును అంటి వేఱొక వస్తువు పెట్టబడినప్పుడు, విద్యుచ్ఛక్తి రహితమగు ఈ రెండవ వస్తువుగూడ విద్యుచ్ఛక్తి పూరితమగు మొదటి వస్తువునుండి ఆ శక్తిని పంచుకొనును.

ఇటులనే ఆకాలమున క్రీస్తు శిష్యులును వానిని ప్రేమించుటచేత, క్రీస్తుయొక్క స్వభావమును పాల్గొని యుండవలయును. క్రీస్తు మోక్షమును సాధించినయెడల, వానియందలి ప్రేమ [భక్తి] మూలమున ఇతరులును మోక్షమును పొందితీరవలయును.

తాను సర్వప్రేమగా మారిపోనిది బ్రహ్మసాక్షాత్కారానుభవము ఎవనికిని కలుగదని వేదాంతము బోధించుచున్నది. అట్టివాడు విశ్వమునంతను తన శరీరముగా భావింపవలసియుండును. బ్రహ్మసాక్షాత్కారమునకు ఇది మొదటిసోపానము.

అధిష్ఠానము ఆరోపము అని భ్రాంతులు ద్వివిధములు. అధిష్ఠాన భ్రాంతివలన భిన్నత్వభావము గలిగి యొకవస్తువునకును మఱొక వస్తువునకును భేదము కాన్పించును. సర్వము

నందును భగవంతుని చూడకుండ, ఈ అధిష్ఠానభ్రాంతి గ్రుడ్డితనమును కల్పించును. ప్రపంచమునందలి సకలమును ఏకముగా గ్రహింపకుండ చిత్తజాడ్యమును కల్పించును. ఆరోప భ్రాంతివలన బాహ్యభేద దృష్టి అనగా నామరూపాత్మకమగు భిన్నత్వభ్రాంతి చేకూరుచున్నది.

గృహస్థు డీ ద్వివిధ భ్రాంతులను తొలగించుకొనవలసి యున్నది. అతడు మున్ముందుగా అన్ని శరీరములును ఒక్కటే అను ఆరూఢ విశ్వాసమును కుదుర్చుకొన వలయును. ఈ ద్వివిధ భ్రాంతులను జయింపజూచునతడు, అందఱియందుగల ఆత్మ తానే యనియు, తానే విశ్వాత్మయనియు తెలియవలెను. తన ఆత్మయే మానవకోటి అంతటి ఆత్మ యని తెలిసికొనవలసియుండును. మఱియు సర్వవృక్షములయొక్కయు, సకల నదీ నదములయొక్కయు, సమస్త క్రిమికీటకములయొక్కయు, ఆత్మకూడ తానయై యుండెనని గ్రహింపవలయును. బ్రహ్మసాక్షాత్కారానుభవమునకు ఇది ఒకమెట్టు. తన భార్యతోను తన బిడ్డలతోను ఐక్యభావమును పొందుట ప్రారంభ దశ. ప్రపంచము అంతటితోడను తన ఐక్యభావమును గ్రహించుట రెండవదశ. ఈ రెండవమెట్టు చేరినప్పుడు ఆరోపణచే కలుగు నామరూపములచే కలుగు భేదములన్నియును నశించును; అప్పుడే మాయ నశించి సర్వప్రపంచము తన శరీరమే అను భావముకూడ తొలగిపోవును. సర్వమును ఆత్మయందే లీనమైపోవును. "సర్వంఖల్విదం బ్రహ్మ" అను అనుభవము చేకూరును.

చూడుడు, మొదట సర్వప్రపంచమును నాశరీరమే అను అనుభవమును కుదుర్చుకొంటిని అంతట ప్రపంచ మంతయు నాశరీరమే అను భావముగూడ తొలగి, ఆ ప్రపంచము సత్యములో (అనగా బ్రహ్మములో) అనగా నా ఆత్మ లోనే లీనమై పోవుచున్నది. జ్ఞానసిద్ధి పొందినవాడు, మొదట తాను ప్రపంచముగా మారిపోయి, మఱియు ఆప్రపంచమును అంతటిని ఉద్ధరించును. ఈవిధముగా నీవే నీముక్తికి దాతవగుచున్నావు అని వేదాంతముయొక్క అభిప్రాయము.

"శ్రీకృష్ణధ్యానముచే బ్రహ్మజ్ఞానము లభింపగలదు" అందురు. అనగా అర్థమేమి? మన ఆత్మయే యీ ప్రపంచ మంతయు అనుభావనపొంది, అనగా శ్రీకృష్ణత్వమును పొంది, మనము ఆ అఖండ పరమాత్మలో ఐక్యమందుదుము అనుటే! ఇట్లు పరతత్త్వజ్ఞానమును పొందుటకు పూర్వము, అనగా నిర్గుణ పరబ్రహ్మమును తెలిసికొనుటకు పూర్వము, అనగా నామ రూపాత్మకమగు విభేదము ఏమియు లేక, అనిర్వాచ్యమై వెలుంగు నిర్గుణ బ్రహ్మమును పొందుటకు పూర్వము, ఈ నామరూపాత్మకమగు విశ్వమునందెల్ల ఆ బ్రహ్మము నిండి నిబిడీకృతమై యున్నట్లు ఆరూఢజ్ఞానము నీకు కలుగవలయును. దీనికే శ్రీకృష్ణత్వప్రాప్తి అందురు. ఈ శ్రీకృష్ణత్వమును సాధించినపిమ్మట బ్రహ్మమును పొందుట సులభము. సర్వముతోడ ఐక్యభావమును క్రమేణ సాధనచేయుటచేత నీకు శ్రీకృష్ణత్వము లభింపగలదు. ఈ సాధనయందు ప్రథమ పాఠ

ములు, నీవు నీతండ్రితోడను, నీ తల్లితోడను, నీభార్యతోడను, నీబిడ్డలతోడను, నీస్నేహితులతోడను ఏకత్వమును అనుభవించునప్పుడు ఆరంభమగును; నెమ్మదిగ నీ దేశ మంతటితోడి ఏకత్వభావము కుదురును; తరువాత ప్రపంచము అంతటితోడి ఏకత్వభావము అమరును. ఇట్లె యీ పాఠములు ప్రవర్ధనమగుచుండును. ఈ పాఠములు చాల కఠినములుగ కాన్పించును; కాని నిజముగా అవి మిగుల కఠినమైనవి కావు. ప్రారంభము చాల కష్టమే; కాని కొంతసాగిన అనంతరము పాఠక్రమము వేగముగానె నడుచును. నరుడు ఇంకొకనితో ఏకీభావమును కుదుర్చుకొని వానియందు ఐక్యమే మైపోయి నట్లు భావనను అనుభవించెనేని త్వరలోనె అతడు అందఱితోడను ఐక్యభావమును అనుభవింపగలడు. ఈ అనుభవము వలన సర్వప్రేమ అలవడును. ఆప్రేమ మనము ప్రేమించు వస్తువును దేనిని బాహ్యమున వెలియై దూరమున ఉండనీయనొల్లదు. బాహ్యగతమగు వర్ణము ఆకారము చందము చిహ్నము అను వీనినుండి ఆ ప్రియవస్తువును లాగివేసి, వీనికి ఆధారభూతమయి, అభ్యంతరమున వెలుంగు సత్యపదార్థమేదియో, ఆ ఆత్మయందే దానిని లీనముచేయును. ఇది అనుల్లంఘనీయమగు ప్రకృతిధర్మము.

ప్రతివాడును, తన అనుభవమునుబట్టి, ఈ వాక్యము సత్యమే అని ఒకింత సాక్ష్యమీయగలడు. మన వయస్సు ముదిరినకొలదిని మనము ప్రేమించు వస్తువులు సూక్ష్మతరములగుచుండును. మన ప్రేమయొక్క లక్ష్యము క్రమక్రమముగా

సహజమును, సూక్ష్మతరమునుఅగును; ఆలక్ష్యము క్రమక్రమముగా భావగమ్యమగును.

కొంచెమోగొప్పయో యీసత్యమును ప్రపంచములో ఎల్లరును కనిపట్టియే యుందురు. కాలము గడవగా గడవగా మనప్రియుని చూచుచున్నప్పుడు, ముఖమునందలి రేఖలుగాని, మోముతీరుగాని, ముడతలుగాని, యిట్టిబాహ్య చిహ్నములను వేనిని మనము గుర్తింపనే గుర్తింపము. అభ్యంతరమున ఉన్న ఆత్మనే మనము ప్రేమింతుము. అభ్యంతరమునఉన్న హృదయమును, అనురాగమును ప్రేమింతుము; ఆంతర్యమునఉండు నిర్మలతత్త్వమునే, ప్రేమరసమునే మనము ప్రేమింతుము. దీనిని అందరును అనుభవముచేత చూచుటలేదా? మనప్రేమ సాంద్రముగానున్నచోట బాహ్యలోపములును, శరీరవైకల్యములును మనకు గాన్పింపవని అందఱుఎఱుంగరా? మనము మనకు హితులైన వారియందు సౌందర్యమునే చూచుచుందుముగాని, రూపవైకల్యమును గుర్తింపము. ఆ ప్రేమయందుగాని, లేక ఆవ్యక్తియందుగాని, లేక ప్రియవస్తువు నందుగాని, నిక్కమగు అనురాగము ఉండినయెడల, మనహృదయము కఱగును; వానివైపునకు ఆకర్షింపబడును. కొంతకాలమునకు మన అనురాగలక్ష్యము సూక్ష్మతరమై, యీ స్థూలములగు బాహ్యరూపములను, చిహ్నములను, రంగులను దాటిపోవును. అప్పుడు మనము ఒక పైమెట్టునకు పోయినవార మగుదుము. అంతట నీవు బాహ్యచిహ్నములను స్థూలాకారములనువిడిచి, భావరసములను ఆశ్రయించినవాడవగుదువు. ఇంకను పైమెట్టు

ఒకటి కలదు. అక్కడ మన ప్రేమకు లక్ష్యము ఈభావరసము గాని, భావనగాని, శుద్ధమానసముగాని, ప్రియవస్తువులపై స్వరూపముగాని కూడకాదు; దానియందు అంతర్యామియై యున్న భగవంతుడే మన ప్రేమకు లక్ష్యమగును! అప్పుడు సత్యాత్మ, అంతర్యమున వెలుంగు బ్రహ్మము మనకు గోచర మగును. ఈస్థితి సంప్రాప్తమైనప్పుడు, ఈప్రపంచక పదార్థ ములు కేవలము ప్రతిమలు, బొమ్మలుగ మారిపోవును; మనము వస్తువులను చూడక వానియందు అధివసించు ఆ అవ్య యరూపమును చూడజాలుదుము; మనదృక్కులు ఏదైన ఒక వస్తువు పై నిబడినప్పుడు మన హృదయము దానియందు అంత ర్గతమై వెలుగు ఆత్మను చూడగల్గును. ఈదశ ప్రాప్తించి నప్పుడు, నరుడు సులభముగా ప్రపంచము అంతయును తనలో ఐక్యమైనటుల భావింపగలడు. ఇదే శ్రీకృష్ణత్వము పడయుట! ఈదశను కొంతకాలము అనుభవించిన పిమ్మట దీనిపైదశ లభిం చును; అప్పుడు నీవు భగవంతునిలో నైక్యమై పోవుదువు. అప్పుడు నీవు ఒక విధమగు తన్మయత్వములో నుందువు; భగవంతుడు అనెడు సాగరమున మునిగిపోవుదువు; దానిలో లీనమైపోవుదువు. నీకును భగవంతునకును భేదమే లేకుండును. ఆస్థితినే నిర్వాణము లేక సమాధి అందుము. అప్పుడు మనస్సు చలించదు; ఏవిధమగు తరంగములును మనసున ఉండవు; అక్కడ సంఘర్షణ మనునది లేదు.

ఈ ఉత్తమదశను పొందుటకు, మన ఐహిక బంధు త్వములుపరీతిని క్రమానుగతముగదారిచూపగలవోచూతము.

కొందఱు దేవుని ప్రతిమలద్వారమున పూజలు సేయు దురు. రామకృష్ణుల విగ్రహములను ఆరాధింతురు. ఒక నారీ మణి ఒక మునీశ్వరుని సమీపించి, తాను గృహమును సంసారమును విడిచి శ్రీకృష్ణలీలాక్షేత్రమగు బృందావనమున నుండుట శ్రేయోదాయకమగునాఅని ప్రశ్నించినది. ఆమెకు గల బంధువులను అందరిని విడిచి, బాంధవ్యములను అన్నిం టిని ఛేదించివేసి, బృందావనములో ఏకాంతవాసము చేయుట లాభకరమా అని ప్రశ్న వేసినది.

ఆమెతోడ అప్పుడొక మనుమడుకూడనున్నాడు. "అటుచూడుము. పరీక్షగా చూడుము. ఆ నీ మనుమని నేత్రములద్వారా నీనేత్రములను పరికించినది యేది? ఈబిడ్డ యొక్క తనువు నందలి ప్రతిఅణువును ద్వారముగ చేసికొని నీవంక చూచునట్టి ఆ శక్తి, ఆ బలము, ఆ దివ్యమహిమ యేదియో గుర్తించుము" అని మౌని సెలవిచ్చెను. అందుకు ఆ నారీమణి "అది దేవుడే కావలయును. ఈచిన్న బిడ్డ లోపల కపటముగాని ద్వేష్యముగాని కాన్పించదు. ఈబిడ్డడు అమా యకుడు; నిష్కళంకుడు. ఈతడుఏడ్చునప్పుడు ఆవిలాపము నందును భగవంతుని కంఠధ్వనితప్ప అన్యము ధ్వనించుటలేదు" అనెను. ఆ ముని మఱల ఇట్లనెను. "నీవు బృందావనము పోయినప్పుడు, నీవు శ్రీకృష్ణవిగ్రహమును కౌగిలించుకొం దువు. అక్కడ భగవంతునియొక్క ఆ స్వరూపమున్నది! నీవు అక్కడ ఆ స్వరూపమును అర్చింతువు. ఈబిడ్డయొక్కశరీరము

ఆబృందావనములో నీవు జూడగల విగ్రహమంత యోగ్యమైనది కాజాలదా?"

ఆస్త్రీ కొంత విడ్డూర్యమును అనుభవించెను. కొంతవడికి తాను ఆబిడ్డయొక్క శరీరము ద్వారముననే, ఆ బిడ్డను శ్రీకృష్ణావతారమని భావనజేసి, శ్రీకృష్ణుని పూజించగలనను జ్ఞానము ఆమెకు కలిగినది; 'భగవంతుడే ఆబిడ్డయొక్క నేత్రములద్వారమున చూచుచున్నాడు; భగవంతుడే ఆబిడ్డయందలి సర్వశక్తులను ఆడించుచున్నాడు. భగవంతుడే వాని చెవుల ద్వారమున వినుచున్నాడు; భగవంతుడే వాని జుట్టును ఎదుగునట్లు చేయుచున్నాడు? భగవంతుడే వాని ప్రతిఅణువునందును చరించుచున్నాడు. సర్వమును భగవంతుడే అని ఆమె గ్రహింపగలిగెను.

ఆమహాని ఆదేశానుసారముగా ఆమె ఆ బిడ్డను తన మనుమడని తలచుట మాని, ఆతడు తనకు బంధువు అను మాటను విడచిపెట్టి; వానిని సాక్షాత్తు భగవంతుడని భావన చేయవలసివచ్చెను. ఆవిధముగా ఆమెను సంసారబంధములును ప్రాపంచిక బంధములును విడిపోయినవి! ఇంక మిగిలియున్న సంబంధము భగవత్సంబంధమైనది ఒక్కటియే! అది వైరాగ్యమునకు త్రోవయయ్యెను.

వైరాగ్యము అనగా అన్నిటిని విడిచివేయుట కాదు. వైరాగ్యము అనగా ప్రతివస్తువును పవిత్రవంతముగా భావన సేయుట. బిడ్డనుగూర్చి వైరాగ్యము పూనుటఅనగా బిడ్డతో

సంబంధము అంతయు విడిచి వేయుట కాదు; ఆబిడ్డను దైవముగా భావనసేయుటే వైరాగ్యము. సర్వమునందును భగవంతుని సాక్షాత్కారమునకు తెచ్చుకొనగల్గుటే పరమ వైరాగ్యమని వేదాంతభావము. నీ భార్యను, నీ భర్తను, నీ బంధువులను విడిచిపెట్టుమని వేదాంతము బోధించుచున్నది. అనగా నీభార్యతో భార్య అను సంబంధమును వదులుకో, నీభార్యను భార్యగా చూడకుము; కాని ఆమెయందు అధివసించు ఆత్మరూపుడగు భగవంతుని సాక్షాత్కారమునకు తెచ్చికొనుము అనియే వేదాంతము బోధించును. శత్రుని శత్రువను భావముతో చూడకుము; శత్రువునందు భగవంతునిమాత్రమే చూడుము నెయ్యుని నెయ్యుడుగామాత్రము చూడకుము. నెయ్యునిద్వారా భగవంతుని భగవత్తత్వమును సాక్షాత్కారానుభవమునకు తెచ్చికొనుము. అంతటను సర్వోపగతుడగు శ్రీహరినే చూడుము.

అహంకార సంబంధమును, స్వార్థపరములగు సంబంధములను త్యజింపుము. సమస్తమునందును దేవదేవుని దివ్యకళను గుర్తించుము భార్యాభర్తలందఱును ఇట్లుండవలయునని స్మృతుల శాసనము. ఈస్మృతుల నియామకమును అనుసరించి రామతీర్థుడు గార్హపత్యమును నడపియున్నాడు. భార్య వేరువజాముననే మేల్కొనెడిది. రామతీర్థుడు ధ్యానాయత్తుడై భగవత్తత్వమును గుర్తించి సాక్షాత్కారమునకు దెచ్చికొని శరీరమానసములకు అతీతుడైపోయి, భగవంతునిలో ఐక్యభావమును పొందినప్పుడు, అనగా బ్రహ్మజ్ఞానా

మృతమును పానముజేయుచున్నతఱిని భార్య సమీపమునకు వచ్చెడిది. భార్య రామతీర్థునిగాంచి, వాని స్థూలశరీరమును గమనించకుండ, దానియందు ఆత్మను దర్శించుట సాధనచేసె డిది. రామతీర్థుడు శరీరమును ఉపేక్షించి, భౌతికప్రపంచమును దాటిపోయి, భగవంతునియందు ఐక్యముగావించి యున్నరీతినే, వాని భార్యయు వాని శరీరమునందు భగవత్తత్త్వమును, భగ వంతుని, మాత్రమే దర్శించుచుండెడిది. అన్యమును ఏమియు గమనించరాదు. అందుకై రామతీర్థుని శరీరమునకు కొంత దూరమున ఆమె కూర్చుండి తనదృష్టిని వాని ముఖముమీద ఏకాగ్రము చేసెడిది. ఆమె రామతీర్థునియంత ఆత్మోన్నతి పొందినదికాదు; కావున ఆమె యీ శరీర భావమును వెంటనే విడువజాలదయ్యెను. కావున "ఓం" అని ఉచ్చరించుచు, మనస్సు అన్యభావరహితమగువఱకును ఈశరీరమునే తన మనస్సునను ధారణసేయుచుండెను. అంతట ఆమె తన శరీర మును గూడ మఱచెడిది. తన శరీరము రూపాంతరమంది రామతీర్థుని శరీరమందు ఐక్యమైనట్టుల భావనను సాధనచేసె డిది. సరే; ఆత్మగతియేమి? ఆమె తన ఆత్మయు రామతీర్థుని ఆత్మయు ఒకటే అను సాక్షాత్కారానుభవమును తుదకు పొందగలిగెడిది. అట రామతీర్థుడు ధ్యానాయత్తుడయి, సమాధియవస్థయం దున్నాడని భావనచేయుటకు మారుగా, తానే సమాధియవస్థలో నున్నట్లు భావించి అటువంటి సాక్షాత్కారానుభూతిని అనుభవించెడిది. అంతట రామ తీర్థుని ధ్యానము తనదేకాగా తాను విశ్వముతో ఐక్య

మైనట్లు భావించెడిది. తుదకు ఆమె తానే విశ్వాత్మమైనట్లు గ్రహించెడిది. ఈవిధముగా ఆమె రామతీర్థునకును, రామ తీర్థుడు ఆమెకును పరస్పరము సహకారులుగ నుండిరి. ఆమె సాహాయ్యము రామతీర్థునకు ఎట్లుపకరించెను? అనవచ్చును. భార్య తన భర్తను దైవముగా భావించునప్పుడు ఆమె తన భర్తను భగవంతునిగ ఒనర్చుటకై సంకల్పించి భావనాశక్తిని ప్రసరింపజేయునుగదా? భార్యయొక్క-ధ్యానశక్తియు భర్తను భగవంతునిగా ఒనర్చగలదు. ఆ సాధన భర్తకు తోడ్పడి, వాని ఆత్మకు, నిజముగా పరబ్రహ్మ సాక్షాత్కారము కలుగునటుల తోడ్పడగలదు. తప్పక అట్టి సహకారము సుసాధ్యమేసుడీ!

మనము ఇంకొకని భావనలను మన యిచ్ఛానుసార ముగ మార్చగలమని మానసికతత్వ శాస్త్రజ్ఞులకు తెలిసిన విషయమే.

ఇక్కడ ఒకనిభార్య దివ్యసంకల్పములను ప్రసరింపు చున్నది. తనభర్త భగవంతుడే అని ధారణచేసి ఆభావమును ప్రసరింపుచున్నది. ఆ ధ్యానము ఆత్మ సాక్షాత్కారమును సంపాదించు కొనుటలో భర్తకు తోడ్పడుచున్నది. భర్త ఆత్మ సాక్షాత్కారమును పొంది భార్యకు సహాయముచేయ గల్గుచున్నాడు. ఆధ్యాత్మిక దాంపత్యము అనగా ఇట్లుండ వలెను. ఇది ఉత్తమమైన దాంపత్యము! ఇరువురును పరస్ప రము సహకారము సలుపుకొనగలుగుదురు. ఈరీతిని పార మార్థిక దాంపత్యమై వరలు వివాహము లోకములో అత్యం

తము శుభప్రద మగును. ముఖముయొక్క రంగునుబట్టియు, మోముయొక్క తీరునుబట్టియు, ఆకారము,రూపము, అందము, చందము, ఠీవి వీనిని అనుసరించి నడచు దాంపత్యములు, దుర దృష్టములును, విషాదకరములును అగును. వానివలన హృదయ భేద్యములగు దుఃఖములును, యాతనలు వాటిలగలవు.

పారమార్థిక-చింతతో సంధానముచేయబడిన దాంపత్య ములందు ముఖపురంగు, చూపులఠీవి, అంద చందములు, వయ్యారములు మొదలగువానిని లక్ష్యముచేయక, అభ్యంత రమున వెలుంగు ఆత్మ తేజమును మాత్రమే గమనింతురు. అట్టి విచారణ శుభప్రదమును శాశ్వతమునై ప్రకాశించును. అటువంటి దాంపత్యమువలన మాత్రమే ఆనందము చేకూర గలదు.

ఒక స్త్రీ ఒకఋషివద్దకువచ్చి "స్వామీ! నా భర్త చనిపోయినాడు. ఆయన తరించుటకై నేను ఏమిచేయవలసి యుండును?" అని ప్రశ్నించెను. ఇంకొక పెద్ద మనుష్యుడు వచ్చి తన ప్రేమైక పుత్రరత్నము పోయెను గనుక తాను ఆత్మహత్యను కావించుకొందు నని పలికెను. పుత్రవియోగ మును భరింపలే ననెను. ఇంకొకడువచ్చి తనభార్య చనిపోయె ననియు, తనకు ఇంక జీవనము వ్యర్థమనియు తెలిపెను; ఆమానివరుడు ఒసగిన ప్రత్యుత్తరములను గమనించుడు.

ఆస్త్రీ భర్తను ఉద్ధరించుటకు ఆతురయై యున్నది.ఆమెతో ముని ఇట్లనెను. "నీవుతప్పక నీభర్తనురక్షించగలవు. నిరాశా

య త్తవు కాకుము. నామాటను అనుసరించివర్తించుము. అనుదినమును నీకు దుఃఖముపొంగి, నీభర్తనుగూర్చిన విచారము కలుగగానె కూర్చుండుము; కనులమూసికొనుము; నీభర్తయొక్క శరీరమును మనసాధారణసేయుము. మన ప్రేమకు లక్ష్యమైన మూర్తి సులభముగా మన మనస్సున ప్రత్యక్షము కాగలదు. నీకు అటుల నీభర్తరూపము అనగా ఆయనయొక్క స్థూల శరీరస్వరూపము మనస్సున ప్రత్యక్షమైనప్పుడు విచారము చెంది యేడ్వకుము. రోదనము చేయకుము. నీవు విలపించి రోదనముచేయుచు కన్నీరు కార్చితివా నీభర్తను భూలోకమున బంధించినదానవు అగుదువు; వానిని ఇక్కడ అడచిపెట్టుటచేత నీచెదము నీచమును వక్రమును అగును. నీవు అతనిని క్రింద బడవేయ నెంచవలదు; వానిని అధోలోకములకు లాగిపట్ట వలదు; వాని పురోగమనమును అరికట్టదగదు. నీవు నీభర్త యున్న లోకాంతరమునుగూర్చి మననముచేయుము. ఆయన చనిపోయెనని తలంచకుము. సజీవుడై ఉన్నట్లు భావించుము. (కండ్లుమూసికొని ధ్యానము చేసితివా ఆయన స్వరూపము స్ఫుటముగా నీకు గోచరము కాగలదు.) ఆస్వరూపము సాక్షాత్కరించినప్పుడు వానిని భగవంతుడుగా భావించి, ధారణ సేయుము. చిరకాలము ఇటులనే సాధనము చేయుము. "నీవు భగవంతుడవు, దైవమే నీవు; నీవే యీశ్వరుడవు. నీవిగ్రహములోను, నీశరీరమందును, నీ ఆకారమునందును, దైవాంశయే నాకు కాన్పించుచున్నది." అని వానితో పలుకుము;

వానికి ఈభావమును బోధించుము; సతతము ఈసంకల్పమునే వానియెదుట నుంచుము.

దూరశ్రవణ యంత్రమును తీసికొని, చెవిదాపునపెట్టు కొనినప్పుడు మనకు ధ్వని వినవచ్చును. ఆధ్వని యంత్రమున ఉద్భవమగుట లేదని మనము ఎఱుగుదుము. అది దూరమున అదృశ్యుడై యున్న ఒకమిత్రుని యొద్దనుండి వచ్చుచున్న దని తెలియును. అదేవిధముగా నీవు పరలోక గతుడయిన నీ భర్తయొక్క రూపమును గాంచు నప్పుడు, ఆ రూపమునకు వెనుక దైవాంశగలదని గ్రహించుము. "నీవు దైవమవు; నీవు భగవంతుడవు" అని దానితో అనుము. ఈ మార్గమును అవ లంబించితివేని నీవు నీభర్తను ఉద్ధరింపగలవు." తక్కినవారికిని ఈ బోధయే గ్రాహ్యము! మంచిది. లోకాంతరగతులయిన మిత్రులను ఉద్ధరించి, సహకారము సలుపగలిగినప్పుడు; ఆ సాధననే అవలంబించి సజీవులయి యున్నవారిని గూడ రక్షించి, ఉద్ధరించగలము.

కావున భార్యాభర్తలు ఈరీతిని జీవించిరేని, వారి దాంప త్యము ఆత్మోన్నతికి అర్హమైనదై, పరస్పరము ఆనందదాయ కముగా నుండగలదు. భర్త యెల్లెడల భార్యకు ఆనందము కూర్పవలయునని, యామె కోరునది ఎల్ల ఒసగ నభిలషించు చునే యుండును. అజ్ఞానవశమున ప్రజలు తాము సరియైన త్రోవనే నడచుచుంటి మనుకొందురు. భార్య కోరుదానికెల్ల భర్తయు, భర్తకోరుదానికెల్ల భార్యయు భళీయనుచువర్తించి

నంతనే ముదము చేకూర్చుకొనగలమని యెంచుచుందురు. అది పొసగదు! ఆమార్గమును అవలంబించి, మీరు అధోగతిని బడి యితరులనుగూడ అధోగతికి త్రోయుచుందురు. నాకు ఆనందమును కూర్చునది నీకును ఆనందమును సమకూర్చవలయును; నాకు శ్రేయోదాయకము అగునది నీకును అట్లే యుండవలయును; నేను ఉన్నతికి పోయిన నీవును ఉన్నతికి రాగలవు. నా పురోగమనమే నీపురోగమనమును అగును. లోకమునంతను రోగపీడితము చేయకుండ నీవు జబ్బుపడజాలవు. నీ శరీరమును ఆరోగ్యముగా ఉంచుకొనుటలో నీవు ప్రపంచమును అంతటిని ఆరోగ్యవంతముగ ఒనర్చగలవు. క్రియా ప్రతిక్రియలు సమానములును అభిముఖములును ఐ నడుచుచుండును.

నేను నిన్ను సంతోషపెట్టుదునేని నేనును సంతోషమును పొందవలయును. కావున ఒండొరులు కోరినదానినెల్ల ఒసగుకొనుటవలన సౌఖ్యము అబ్బునని ప్రజలు భ్రమింపుచుందురు. అట్లెన్నడును పొసగుటలేదు. దానివలన అసహ్యాభావమును దుఃఖమును మాత్రమే కలుగుచున్నవి. అట్టి వర్తనమువలన ఉభయపక్షములవారికిని బాధలే కల్గుచుండును. ఇరుపక్షములవారును సంతృప్తులైయేయుండి దుఃఖముల పాలగుచుందురు. వారి హృదయములు దిగులుతోను భయముతోను నిండుచుండును.

ఒకరినొకరు సౌఖ్యపెట్టుట ఎటులనో తెలియని అజ్ఞానమువలననే యీభయము ఈదుఃఖము కలుగుచున్నవి! మీరు

ఒకరినొకరు సంతోషపెట్టనెంచితిరేని మమత్వపూరితమైన నీ సంకుచితాత్మను వికాసము నొందచేయుము. అందుకు నీ ప్రియురాలియొక్క సత్యస్వరూపమగు ఆత్మను నీవు ముందు గ్రహించవలయును. దానికి గొప్ప బలమును ఒసగవలయును; అప్పుడు మరల గొప్పబలము అక్కడినుండి ప్రతిఫలించగలదు. అందుకు మీరు ఒండొరులకు విజ్ఞానదానము కావించుకొనుచుండవలయును. అటుల కావించితిరా మీప్రియులను ఆనంద పఱచి మీరును ఆనందమును పొందగలరు. నీవు నిజమగు హితాభిలాషివే యైనచో, సత్యమగు ఆనందమును ఒసగ జాలు వస్తువులనే దానము చేయవలసి యుండును. అవి ఏవన విజ్ఞానమును, ఆధ్యాత్మికవిముక్తియునై యున్నవి. వీనిని నీ హితులకు ఒసగుము. భార్యకు విద్యగఱపుట భర్తకు విధియై యున్నది. భార్యకు ఉపదేశకుడు కాజాలని భర్తయు, భర్తకు ఆత్మోన్నతిని కల్పించి, విద్యగఱపి విజ్ఞానమును పారమార్థిక మోక్షమును ఒసగజాలని భార్యయు జీవితమున సుఖమును అనుభవింపజాలరు. భార్య పాపియైనచో ఆ భార్యయొక్క జ్ఞానాభివృద్ధికి గాను స్వగృహమును సద్విద్యాలయముగా ఒనర్పజాలని భర్తయు పాపియే అగుచున్నాడు. పరస్పరము సౌఖ్యమును ఒడగూర్చుకొనుటకు ఇదే సత్యమైన మార్గము.

మీ సంతానము పవిత్రవంతమైనది కాగోరితిరేని, మీసంతానమునుండి క్రీస్తులు కృష్ణులు రావలయునని అభిలషింతురేని, మీబిడ్డలు లోకకళ్యాణ సంధాయకులు కావలయునని సంకల్పించితిరేని, మీహృదయములను పరమ

పవిత్రవంతములుగ చేయుదు. భార్యాభర్తలు తుచ్ఛభోగము లకు లోబడక సదా భగవద్భక్తులయి వర్తించుచు, భగవత్కళాపూరితులై, సర్వాత్మయందు మగ్నమైన జీవితముల గడపవలయును. భార్యాభర్తలిరువురును విజ్ఞానమున నిమగ్నులైయుండిరేని వారి పావనజీవితమహిమ, వారి ఉత్కృత భావములు, వారి పవిత్రసంకల్పములు వారి సంతానము నందు ప్రతిఫలింపక తప్పవు. అటువంటివారి సంతానము నుండియే క్రీస్తులు, మహమ్మదులు; బుద్ధులు, కృష్ణులు, బయలు దేరగలరు.

గృహము అనునది ప్రేమక్షేత్రమునకు కేంద్రము(నడిమి బొడ్డు)గా నుండవలయును గాని, ఆవరణ (చుట్టు హద్దుగీత) గా నుండతగదు. ప్రజలు సాధారణముగా గృహమును తమ అనురాగమునకు హద్దుగా నొనర్చి తమప్రేమను ఆహద్దుదాటి పోనీయరు. గృహిణియు గృహమును కేంద్రస్థానమై అచ్చటి నుండి అనురాగకిరణములు దశదిశలకును ప్రసరించుచుండ వలయును. నీప్రేమను అంతటిని అందే బంధించి ఉంచతగదు. నీ ప్రేమానురాగములకు నీభార్య ఆవరణగోడగా ఏర్పడరాదు. నీస్వార్థ భోగ సంకల్పములచేత నీభార్యను అధోగతిని బడవేసి, నీవు తుచ్ఛుడవై పోవ ఇరువురును భ్రష్టులగు చున్నారు. నీభార్య నీకు ప్రేమను నేర్పును! ఆప్రేమను నీవు పవిత్రవంతముగ ఒనర్చవలయును ఆ ప్రేమను విశ్వశరణ్యముగ ఒనర్చి దానిని నీభార్యయొక్కరూపము,రంగు,విలాసము,

మొదలగు హద్దులను దాటించవలయును. ఆప్రేమ పరిపూర్ణ మును దివ్యమునుఅయి ప్రకాశించునటులచేయుము. అటువంటి ప్రేమైక దృక్కులతో నీవు సమస్తమును దర్శించితివేని, గడ్డి పోచలను, చిన్నపూవులను, నదులను, గుట్టలను, కొండలను, అడవులను అన్నింటిని సర్వప్రేమతో చూడజాలితివేని, నీవు ప్రపంచము అంతటితోడను ఐక్యము కాగల్గుదువు!

నీభార్య ప్రపంచములో నీస్థానమేదియో నీకు తెలుప వలయునేగాని, ప్రపంచమునుండి నిన్ను వెలిగా ఈడ్వతగదు. పారమార్థికధర్మములను కొన్నింటిని విచారింతము. ఇయ్యవి ప్రపంచములోని అనురాగలతలను అన్నింటిని సవరణచేయ గలవు. మీరీ ధర్మములను అనువర్తించుచునే యున్నారు; ఇకముందును అటులనే జరుగగలదు. కాని మీరు ఆధర్మముల తత్వమును తెలిసి మెలగుటలేదు. మీరు ఆరహస్యములను తెలిసికొంటిరేని ముందుగ జాగ్రత్త పడగలరు. లేనియెడల రథముదోలునతడు మార్గమధ్యమున రాయియున్నదని యెఱుం గక దానిమీదుగా చక్రమును నడపి దెబ్బతినురీతిని భంగపడ వచ్చును. ఆసంగతిని ముందుగ ఎఱింగెనేని ఆతడు ముందుగ జాగ్రత్తపడి ఆ రాతిని తప్పించుకొని పోగలడు. అటులనే ప్రాపంచిక యాత్రయందు ఎదురుదెబ్బలు తినుటలు, పడుటలు, దుఃఖము నొందుటలు సంప్రాప్తించు చుండును. సరియే, ఈ దుఃఖములు, ఈ దెబ్బలు, ఈ తలక్రిందు లగుటలు ఎప్పుడువచ్చునని జాగ్రత్తపడగలము; అని ప్రశ్నింతురేని రామతీర్థుడు ఆ సంగతిని వివరించును, మీరు దానిని జక్క-గ

గమనించి అపాయములనుండి తొలగుదురుగాక. మార్గము కేవలము దుర్గమముకాదు. సాధ్యమైనంతవఱకు మీరు అవరోధములు కలుగకుండనే పోగలరు.

స్త్రీగాని పురుషుడుగాని ప్రత్యేకము ఒకరూపమునో, ఒక శరీరమునో, ఒక పదార్థమునో ప్రేమించును అనుకొందము. ఆవస్తువును ఉపభోగించుటకు కొంతకాలము లభించి, ఆవస్తువు హృదయమున స్థిరాసనమును నెలకొలుపుకొనును. అది సర్వస్వమై తోచును. తోడనే, ఆవస్తువు తొలగి చనును. ఇది నైజధర్మము. ఈలోకములో దీనిని తప్పించుకొను మార్గము లేదు. ఇట్టి సంఘటనమును తప్పించునట్టిగాని, రాకుండ ఆపునట్టిగాని శక్తి యెందును లేదు. యుగయుగములనుండి నేటివఱకును ఈధర్మము అవిచ్ఛిన్నముగ సాగివచ్చుచున్నది.

ఏబాహ్యవస్తువునందో మక్కువపూనుము; ఏ నామరూపములనో ఆశ్రయింపుము; ఏఘనునో ఆధారముచేసికొనుము; వానిని నమ్ముకొనుము; వానిపైని ఒరిగియుండుము; ఆ ఊతకఱ్ఱ విధిగా తొలగిపోక తీరదుసుమీ! అప్పుడు నీవు తప్పక అధోగతి గూలుదువు. ఒకబల్లపైని ఊతగొని నిలుచువాడు, అది తొలగింపగానే, పడిపోవలసినవాడే; దెబ్బతినవలసినవాడే. దీనినిబట్టి మనము నేర్చుకొనవలసిన దేమి? మన అనురాగము ఇటువంటి అశాశ్వత స్థూలజడ పదార్థములపైని ఆధారపడియుండుట తప్పు! ఈ స్థూలజడ వస్తుజాలము మన అనురాగములకు గురి కాదగదు. అయినను ఈ వస్తుజాలము

ద్వారమున తప్ప మనహృదయములందు అనురాగము ఉత్పన్నమే కాకున్నది! వీని ద్వారమున మాత్రమే మనము ప్రేమను నేర్చుచున్నాము. మఱియు మనము ప్రేమను నేర్చుకొనుతోడనే, ఆప్రేమను ఆవస్తువునందే బంధించియుంచుట దోషమని ప్రకృతి ఘోషించుచుండును. ఆ ప్రేమ పురోవృద్ధి కాంచవలయును; ఉన్నతావస్థలను పొందవలయును. అది భగవత్సాన్నిధ్యమునకు చేరవలసియున్నది. భార్య ఆధారముగా ప్రేమపాఠములను నేర్చినవాడు ఆ ప్రేమను భగవంతునికై త్రిప్పక విడుచుచో, అతనికి భంగపాటు తప్పదు. అటుల ప్రేమను ఉన్నతికి తీసికొనిరాక ఉపేక్షింతువేని నీకు దుఃఖము తప్పదు. భార్యాభర్తలు ఇరువురును కలసి ఆత్మోన్నతిని కాంచవలసి యున్నారు. భార్యవలన ప్రేమ అనుదానిని నేర్చి ఆ ప్రేమను ఒక శరీరమునందే నిలుపతగదు. దానిని సర్వవ్యాపిగా ఒనర్చవలయును. ఆ ప్రేమను జగమంతట వ్యాపింపచేయవలయును.

ఐహికసుఖక్షేత్రమునందు నాటిన బీజమునుండి పారమార్థికోన్నతి అంకురించుటలేదు. ప్రేమబీజము భార్యాభర్తల శరీరములందు నాటబడి, భౌతిక శరీరములందు నాటబడిన ఆ ప్రేమబీజము నేలలో లోతుగ పాతి పూడ్చిపెట్టబడినట్లు అగుచున్నది. ఆ ప్రేమబీజము శిథిలమై, మొలకయెత్తి, పైకెదిగి ఫలము నిచ్చునెడల మంచిదే. భార్యయందో, భర్తయందో, లేక యే భౌతికపదార్థమునందో నాటబడిన బీజము శిథిలము కావలసినదే. కాని అందుండి చెట్టు పైకివచ్చి ఫల

ములను ఈయవలయును. ప్రాపంచిక వస్తువులమీఁదిప్రేమ సత తము వ్యర్థమైపోయినట్లు అగపడవచ్చును. కాని బీజము నశించినప్పుడుఆబీజమునుండియే ఫలముకలుగునటుల, ఈప్రేమ బీజమే ఒకప్పుడు నీకు బ్రహ్మ సాక్షాత్కారమును లభింప జేయగలదు. ఇది ప్రకృతిధర్మము. ఎన్నఁడును ప్రేమ నెఱుంగని వాఁడు భగవంతుని సాక్షాత్కారమునకు తెచ్చుకొననే లేఁడు. ఇది సత్యము.

సామాన్యముగా మతమునకును ప్రాపంచిక ప్రేమకును సంబంధములేదని కొందఱు బోధింపుచుందురు. అది సరిగాదు. సంబంధము చాలగానున్నది. సక్రమగతిని నడచిన అనురాగము బ్రహ్మసాక్షాత్కారమును ఒసగ గలదు. "అన్యసుఖము లకై పాటుబడుట వ్యర్థము." నిర్మలమగు ప్రేమయే బ్రహ్మ సాక్షాత్కారమును ప్రసాదింపగలదు. ప్రేమ భగవంతుని స్వరూపమే.

వివాహ సంబంధమును పవిత్రము కావించుటే భర్త యొక్క గమ్యమైయుండవలయును. కాని ధనార్జనమును సాంసారిక బాంధవ్యములను వక్రమార్గమున వినియోగించుటకు కారణము కాదగదు. సుఖసాధనములగు వస్తుజాలమునే పరమ గమ్యములుగ ఎంచి దుఃఖమును తెచ్చిపెట్టుకొనుచున్నాము. సాధనములనే గమ్యములుగా భ్రమింపదగదు. ధనసంపదలు నీ చలిబాధను తొలగించుటకును, నీఆకలిదప్పులనుతీర్చుటకును నీకై ఒకనిలయమును ఒసగుటకును మాత్రమే వినియోగ

పడవలయును. ఇట్లు నీ ఆకలిదప్పులు తీర్చుటకును నీకు చలి బాధ లేకుండ వస్త్రములను ఒసగుటకును ఎంత స్వల్పధనము సరిపోవునో యోజించుకొనుము.

ప్రజలు 'నాకు పడిసెము పట్టినది' అందురు. పడిశము వారిని పట్టుకొనుటలేదు, వారే వెదకి వెదకి ఆజాడ్యమును పట్టుకొనుచున్నారు. జలుబు చేయకుండుటకు నీవు దుస్తులను ధరించవలయుననుట నిజమే. అవి నీకు జలుబుచేయకుండ కాచునంతటివిగ మాత్రమే ఉండవలయును. ఆ దుస్తులు సొగసైనవి కాకపోవచ్చును; చౌకవిగా నుండవచ్చును; మిక్కిలి విలువగలవిగా ఉండ నక్కఱలేదు. మనము చిన్నయిండ్లలో ఉండగలము. కండ్లకు మిరుమిట్లు గొలుపునట్టి మేడలు అగత్యములేదు. పశువుల బాధయు, అన్యజనుల బాధయు రాకుండ కాచునంతటి సామాన్యపు ఇండ్లు మనకున్న చాలును. సుందరములౌ మేడల ఆవశ్యకత లేదు.

నరులు ఈనాడు తమ మేడల సౌందర్యమును, విభవమును పరమ లక్ష్యముగా చూచుచున్నారు. వస్త్రముల మెఱుంగులు మఱొక లక్ష్యము; పళ్లెరముల నిండు భక్ష్య భోజ్యముల బాహుళ్యమే ప్రధానలక్ష్యముగ ఎంచుచున్నారు. అవి మన లక్ష్యములుగా ఉండతగదు. సాధనామాత్రములుగనే ఉండదగును.

ప్రపంచ చరిత్రను పరిశీలించినచో కొన్ని జాతులవారు కుటీరములలోను, చిన్నయిండ్లలోను వాసము చేసిరని తెలి

యగలము. వారి వస్త్రములును ఆహారమును బీదలు సేవించు నవిగనే ఉండెను. అయినను గూడ వారు లోకైకవీరులని ప్రసిద్ధి కాంచగల్గిరి. అటుల బీదలై బ్రతికినవారు లోకములో మహాఘనకార్యములను ఒనర్పగల్గిరి. మహోత్కృష్ట గ్రంథముల రచింపగల్గిరి. మనఋషులెల్లరును ఆకలములదిని పర్ణశాలలలో అడవులందున్నవారు కారా! జగమును వెలుగుపడజేయు వేదాంత శాస్త్రమును, మోక్షసిద్ధాంతమును, భక్తితత్వమును బోధింపజాలి యుండిరిగదా!

మీరు ఘనులును సజ్జనులును అగుటకు ప్రయత్నించుడు. సుందర భవనములను కట్టుటకై మీశక్తియుక్తులను వృధావ్యయము కావించకుడు. మనలో చాలమందికి విశాల రమ్య హర్మ్యములుగలవు; కాని అందు అధివసించు వారలు అల్పులు. మన దేశములో చాల గొప్ప సమాధులు గలవు; వానియందున్న దేమి? కుళ్ళి శిథిలమైయున్న శల్యములును, క్రిమిజాలమునే, గదా!

నీభార్యను, నీబిడ్డలను, నీబందుగులను, నీమిత్రులను పెద్ద పెద్ద మేడలతోడను వింతవింత సామాగ్రితోను గారవించుట చేత ఘనులనుగ ఒనర్పయత్నింపకుము. నీవు దీనిని జక్కగ గ్రహించుము; సద్బుద్ధిగలుచుము; నీశక్తియుక్తులను వ్యర్థపుచ్చి, సంపదలను గడించుట నీజీవితగమ్యార్థముగాదని యెఱుంగుము. నీవు సుజ్ఞానమును గలుచుటయు, మోక్షమును సాధించుటయు, భగవంతుడవగుటయు నీపరమలక్ష్యమని తెలియుము. దీనిని

గ్రహించి నీశక్తియుక్తులను సద్వినియోగము చేసితివా, నీసంసార బాంధవ్యములు నీకు సంకటములుగా నుండవు.

"మేమైతే నిరాడంబర జీవితములనే గడపగలము, కాని మా అతిథులను గారవించుటో! కుండ, చట్టి, పెట్టుకొనియుంటే, వారు ఏమనుకొందురు?" అని ప్రజలు వాదించుచున్నారు.

మిత్రమా; నీవు నీ కొఱకా ఇతరులకొఱకా జీవించుట? నీకొఱకే నీవు జీవింపుము. ఇతరులకు నీజీవితముతో జోక్యము లేదు. నీవుఆహారమునుతినునప్పుడు ఆతినునదినీవా? ఇతరులా? నీయాహారమును నీవు జీర్ణించుకొందువా? ఇతరులు నీకై ఆహారమును జీర్ణించిపెట్టుదురా? నీవు చూచునప్పుడు, నీనేత్రములా పనిచేయునది, యితరులవా? నీమట్టుకు నీవు నిలకడ చూచుకొనుము; స్వతంత్రముగ నిలుచు శక్తిని పొందుము. నీవెన్నెముకను బలపఱచుకొనుము. నిన్ను చూడవచ్చువారి అభిప్రాయములను ఆవలనుంచుము. అతిథిసత్కారధర్మమును నీవు పెట్టు తిండిలోను, పండుకొనబెట్టు పరుపులలోను దూర్చకుము. తమకు మంచితిండి, మెత్తని పక్క అమర్చనియెడల అతిథిసత్కారము చక్కగ జరుగలేదని ప్రజలు అనుకొనుచుందురు. అందుచేత గృహస్థులు గృహములకు దాసులగుట తటస్థించుచున్నది. మీరు అటుల గృహములకు దాసులు కాకుడు. మీగృహసంపదలను మీకై ఏర్పడిన వినియోగ పదార్థములుగా ఒనర్చుకొనుడు. దీనిని జక్కగ గ్రహించుడు.

మీయింటికి ఒకఅతిథి వచ్చినయెడల, అతడు నీయిల్లు విడచునపుడు విజ్ఞానవంతుడై, ఉన్నతభావకలితుడై, ఉద్ధరితుడై వెళ్ళునటుల చూడుము; వచ్చినప్పటికంటె వెళ్ళునప్పుడు ఎక్కువ జ్ఞానముతో వెడలవలయును. నీ సోదరమానవుల యెడ నీవు ఈ ధర్మమును నిర్వహించుము. నీ గృహమును శుభప్రదముగ ఒనర్చుటకు ఇదొక మార్గము. గృహస్థునకు వాని గృహము మార్గమున అడ్డుదగులునదిగా ఉండుటకు మారుగా, పైకిపోనిచ్చు సోపానమై ఒప్పునటుల చేయుటకు ఇదొక ఉపాయము. నీ అతిథి నీకడకు వచ్చినప్పటికంటే వెడలునప్పుడు విజ్ఞానవంతుడై వెళ్ళునెడల నీవు వానికి పెట్టిన భోజనమును గూర్చియు, వానిని పరుండబెట్టిన పడకను గూర్చియు నీవు విచారింప నక్కఱలేదు. ఉత్తమమయిన జ్ఞానమును ఒసగి పంపుము. నీప్రేమను వానికి పంచియిమ్ము. నేను నీకుఒక్క దమ్మిడియైన ఈయజాలకున్నను, నీదేహమునకు ఎట్టి ఉపచారమును కావించకున్నను, సత్యానురాగపూరితమును, నిష్కళంకమును అగు చిరునగవు ఒసగినయెడల అది నిన్నుద్ధరించగలదు. నీకు ఆనందమును గొలుపగలదు. నేను చాల సుకృతి ఒనర్చినట్లే అగును. ధనదానము చేయుట అథమము; అది భార్యకు ధనమునొసగి వివాహబంధమును త్రెంచుకొనుట వంటిది. భార్యకు కావలసినది ధనముకాదు, అనురాగముసుడీ! నీవు ఒకనికి ధనమును ఇచ్చుటవలన ద్రోహివి అగుదువు; నీవు వానిని మోసగించుచుంటివి అన్నమాటయేసుమీ!

వానికి నీ ప్రేమను, జ్ఞానమును ఒసగుము. వానిని సుజ్ఞానకలితుని చేయుము; అతనికి ఆత్మోన్నతిని ఒసగుము. నీవు చూపవలసిన ఉత్తమ అతిథిసత్కారము ఇదిసుమీ! నీ భార్యయెడలను, బిడ్డలయెడలను నీవు చూపవలసిన ప్రేమ ఇటువంటిదిగానే ఉండవలయును!! ఇట్టి పరమ పవిత్రప్రేమ సాధనమే గృహస్థాశ్రమ తత్వము!!!

ఓం శ్శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః.

అనుబంధము.

ప్రతి గృహస్థుడును, గృహస్థాశ్రమమున, ప్రవేశింప బోవు ప్రతి యువకుడును సదా జ్ఞప్తినుంచుకొనవలయు అంశములు కొన్ని యీ క్రింద వ్రాయబడుచున్నవి.

ప్రతి నరుడును భగవధ్యాన పరుడైయుండి పరబ్రహ్మ విషయికజ్ఞానమునే జీవిత పరమావధిగ ఎంచవలయును. ఎన్నెన్ని గ్రంథముల చదివినను, ఏయే విషయముల నేర్చినను, ఏయే సమర్థతల గడించినను, ఎన్నెన్ని ఉద్యోగములను నిర్వర్తించినను సర్వమును తాను తరించు సాధనములుగ మాత్రమే ఉండవలయును.

ఈ లోకములో భార్య, సంతానము, అతిథి, అభ్యాగతి, తల్లి, తండ్రి, స్నేహితుడు, సేవకుడు మొదలగు అందఱి యెడలను తన విధులను సమగ్రముగ నిరంతరము నెఱవేర్చుచు, తాను ఆచరించు సర్వకార్యములను ఈశ్వరార్పితములుగ చేయవలయును.

ఏవానికి ఉపకారము చేసినను, వానిరూపమున ప్రత్యక్షమైన భగవంతునకే నీవు సేవచేసినటుల భావింపవలయును. అప్పుడు వాని కృతజ్ఞతగాని కృతఘ్నతగాని నీవిచారణకే

రాదు. ఎంతటి ఘనకార్యములను నీవు కావించినను అవియెల్ల భగవదర్పిత సేవలేగాన కీర్తి ప్రతిష్ఠలకై యెదురుచూడతగదు.

నీ సర్వసంపదలును, ధనముగాని, క్షేత్రములుగాని, బంధుకోటిగాని, స్నేహబృందముగాని, బుద్ధివిశేషముగాని, శారీరక సమర్థతగాని, సమస్తమును సాధుసేవకొఱకును, దీనరక్షణకొఱకును భగవంతుడు నీ కిచ్చెనని విశ్వసింపుము. వాని వినియోగమునుగూర్చి నీవు భగవంతునికి సమాధానము చెప్పవలసియుందువు. భగవంతుని సేవకుడవుగా వానిని వినియోగము చేయుచు వర్తించునప్పుడు నీకు అత్యంతము అవసర మగునంతవఱకు వానిని నీవును అనుభవించుటకు అధికార ముండును. భోగలాలసతచేత హెచ్చుగ అనుభవించినను, లోభముచేత దాచిపెట్టుకొనినను, నిర్లక్ష్యముచేత దుర్వినియోగము చేసినను నీవు అపచారము చేసినవాడ వగుదువు. గృహస్థుడు తప్ప తక్కిన మూడాశ్రమములవారును ధనార్జనము చేయతగదు. వీరిని పోషించు బాధ్యత గృహస్థునిదే అగుచున్నది.

పెద్దలయెడ పరమపూజ్యభావము కలిగియుండవలయును. వారియెదుట పరిహాసములు ఆడదగదు. ఆగ్రహమును ఉద్రేకమును చూపరాదు. గురువునకును తలిదండ్రులకును అనుదినమును నమస్కారము చేయవలయును.

భార్యను భర్తయు, భర్తను భార్యయు ఆధ్యాత్మిక జీవయాత్రయందు తోడుగవచ్చు యాత్రికురాలుగను యాత్రికుడుగను భావించి ఒండొరుల పారమార్థిక పరిణామమే గమ్యముగ

ఎంచవలయును. ఇంద్రియ భోగములకై ఒక్క సంసారముగ కూడితిమని ఎన్నడును భావింపతగదు.

సంతానమునుగనుట లోకసేవ కొఱకగు పవిత్రధర్మముగ ఎంచవలయును. దుష్టసంతానమును కనుట మహాపాపము. తండ్రి మరణించునప్పుడు కుమారునితో 'నాచేత నేర్పబడిన వేదములను నీవు పఠింపుము; నాచేత చేయబడుచు వచ్చిన సత్కర్మలను నీవు నిర్వహింపుము; నాచే సంపాదింపబడిన సంపదవు నీవుకమ్ము.' అని పలుకగా కుమారుడు వానిని అన్నిటిని నెరవేర్చునటుల ప్రమాణము చేయవలయునని మన శాస్త్రములు విధింపుచున్నవి. దీనింబట్టి సంతానమునకు ఉద్దేశమేమొ స్పష్టపడగలదు. కామోపశాంతికి ఫలముగా సంతానమును కనుట మానవునకు అర్హాకృత్యముకాదు. అది కడుదూష్యము.

ఇంద్రియనిగ్రహము సర్వవిధముల నరునికి ముఖ్యధర్మము. సంత్సంతాన ప్రాప్తికొఱకు తప్ప భార్యాభర్తలు సంయోగమొనర్పదగదు. ఇద్దఱు ముప్పురు బిడ్డలు పుట్టిన అనంతరము భార్యాభర్తలు సోదరీసోదరులవలె వర్తింపుచు, బ్రహ్మచర్య దీక్షను పూనవలయును. భార్యాభర్తలు ఏకశయ్యను పరుండతగదు; వేఱ్వేఱు గదులందు శయనించుట శ్రేష్ఠము.

కామోద్రేకమునకు కారణములగు భావములను నీదఱి రానీకుము. అటువంటి భావములకు మూలములగు మాటలను వినకుము, అట్టిపుస్తకముల చదువకుము. అట్టి నాటకములను సినిమాలను చూడకుము. కామోద్రేకము కల్గినప్పుడెల్ల చన్నీ

టిలో స్నానముచేయుము. నీ శీలమును పవిత్రవంతముచేసి బల పఱచు సుబోధలను వినుము, అట్టి పుస్తకములనే జదువుము, అట్టి నాటకాదులనే చూడుము. శీలనిర్మాణము తప్ప నీ జీవితమున నీకు గమ్యార్థమే లేదు.

బీదసాదలయెడ కరుణను అలవఱచుకొనుము; త్యాగమును సాధనచేయుము. స్వార్థమును దూరముగ నుంచుము. ఆశాపాశములే నిన్ను పిఱికివానిగ చేయునని నమ్ముము. సుఖలాలసయు, కష్టమునందు అయిష్టమును విడిచితివా నీకు ఎంతయు ధీరత సమకూరగలదు.

ధర్మపరాయణత స్వార్థపరులకు చిక్కదు. ధర్మనిర్వహణమునకు ధైర్యము అవసరము. కష్టములకు వెఱచువాడు ధర్మమును అంటిపట్టి యుండజాలడు.

ఏకార్యముచేసినను స్వబుద్ధిని ప్రమాణముగ చేసికొనుము. పెద్దలుగాని, శాస్త్రముగాని విధించు కార్యమును చేయుటకు నీవు ఒడంబడినప్పుడు, ఆ ఒడంబడికచేత అదినీబుద్ధియొక్క నిర్ణయమే అయ్యెనని తలంచుము. అటులనే నీవుఎవరి ప్రోత్సాహముచేత దుష్కార్యముచేసినను, అది నీబుద్ధియొక్క నిర్ణయమును పడసిన పిమ్మటనే జరిగినదిగను, దానికి నీవే బాధ్యుడవుగను ఎంచుము. బాధ్యతను ఇతరులపైని పడవేయ జూడకుము.

నీబాధ్యతను చక్కగ నిర్వహించుటకు నీ జ్ఞానమును బలపఱచు కొనుచుండవలయును. నీజ్ఞానము పెరిగిన కొలదిని నీ అంతరాత్మ బలపడుచుండును. నీ ఆత్మతేజము ప్రకాశము

నకు వచ్చుచుండును. ఎంతసద్భావముతో నీవు ఇతరులకు విధేయుడవై నడచుచున్నను, వారెంత ఘనులైనను కూడ, నీ స్వయంనిర్ణయము అందు లేదేని నీ బాధ్యత ఉపేక్షింప బడుచున్నటుల గ్రహించుము.

ఏ విషయమైనను ధర్మమా కాదా అను విచారణ మీదనే నిర్ణయము కావలయునుగాని, నీకు లాభదాయకమా కాదా అను చింతకు అవకాశముండతగదు. లాభనష్టములు అప్రధానములు. లాభనష్టముల చింతయే కామము. కేవలధర్మచింతయే వైరాగ్యము. విషయములందు లాభాపేక్షను చొనుపుటే మోహము. ఆ మోహమును త్రెంచుటే వైరాగ్యము. విషయములంగూర్చి అజ్ఞానముతో వర్తింపక విడుచుటే వైరాగ్యము గాని, లోపల ఆశ పీడించుచుండగా విషయములందు వర్తింపక విడిచినను వైరాగ్యముకాదు.

అజ్ఞానముతో గూడిన ప్రేమ మోహము. జ్ఞానము గలిగి, పేరాశలు వీడి, యెన్నివ్యవహారముల కావించుచున్నను వైరాగ్యమునకు భంగమురాదు. విరాగిఅగుటకు సంసారమును విడువ నవసరములేదు. లోకవ్యవహారములను త్యజించు ఆవశ్యకతయు లేదు; వానింగూర్చిన మోహమువిడిచి అందేవర్తింప వచ్చును. సుఖాభిలాష, లాభచింత కష్టభీతి మోహమునకు మూలకందములును, వైరాగ్యనాశకరములును అగునేగాని కేవల వ్యవహారములందు గుణదోషము లుండవు.

ఇతరుల కష్టార్జితమును వారి యిష్టముతోడ చమత్కారముగా సంగ్రహించినను, దౌర్జన్యముగ లాగికొనినను దోషమే!

అందుమూలమున ఋణగ్రస్తత ఏర్పడుచున్నది. సమానమగు ప్రతిఫలమును ఒసగక ఎవరివలనను దేనిని అంగీకరింపతగదు. ఇచ్చువాడు సర్వత్ర ధన్యుడు. పుచ్చుకొనువాడు సర్వత్ర భ్రష్టుడే.

అన్నదానము, ద్రవ్యదానము, కన్యాదానము, విద్యాదానము పరమార్థజ్ఞాన దానము, ఉత్తరోత్తరము ఘనతరములు.

కేవలము జాలితలచి దానము చేయరాదు. దానము పొందువానికి నీవుఇచ్చునది క్షేమకరముగ నుండవలయును. దానముచేయుశక్తియుండి, అవసరము కలిగినప్పుడు ఉపేక్షించువాడు పాతకి అగును; చోరుడే అనదగును.

గృహస్థునికి జ్ఞానార్జనము మొదటి విధి, ద్రవ్యార్జనము రెండవది. వానిని సద్వినియోగము చేయుట మూడవది. ఈ విధులను ఉల్లంఘించు గృహస్థుడు తానుచెడి, తనవలన పోషణ పొందవలసినవారిని ఎందరినో నష్టపఱచిన పాపమును పొందును.

కృషిచేయుట గృహస్థుని ముఖ్యధర్మము. ఏ గృహస్థుడు తనదేశముకొఱకు, సంఘముకొఱకు, దైవముకొఱకు, ధర్మముకొఱకు ప్రాణములనైనను ఒగ్గి పాటుపడునో అతడు మహాతపస్సంపన్నుడగు యోగి వడయు సద్గతిని పొందగలడు.

అన్నికర్మలును, విధులును, వృత్తులును సమానములే. హెచ్చు తగ్గులనునవి వానిని నిర్వహించు విధమువలనను,

వానియందు ప్రవేశపెట్టు భావమువలనను కలుగుచుండును. చక్కగ వీధులను ఊడ్చు పాకివాడును, ధర్మముగపరిపాలనము చేయు రాజును భగవంతుని దృష్టిలో సమానులే. దుర్వినీతుడును, ఉదాసీనుడు అగు చక్రవర్తి భక్తిశ్రద్ధలతో ఊడిగము చేయు దాసికన్న నికృష్టుడు అనుట సత్యము.

ఎవడుఏప్రవృత్తికిఅర్హుడో, అదివానికి స్వధర్మముఅగును. స్వధర్మము శ్రేయస్కరము. స్వధర్మభంగకరమగు పరధర్మము ఎంత బాగుగ నిర్వర్తింపబడినను అనర్థదాయకమే అగును. స్వధర్మము విడచుట సర్వత్ర పాపహేతు వగును.

పారమార్థికతనుఅభిలషించు గృహస్థులు అనుదినమును ఏదోయొకపరోపకార కార్యమును నిర్వహింపుచుండవలయును. లోభమును ఇంద్రియ లాలసను జయించుటకు ఇదిఒక ఉపాయము, శరీరస్పృహను మఱచుటకు ఇది ఒక సాధనయగును

మనస్సు సాధారణముగా నూతనమార్గములను నడుచుటకును, నూతన సాధనలను అవలంబించుటకును పూనిక చూపదు. కాబట్టి ప్రతిదినమును,ఒకఏకాంతస్థలమును ఏర్పఱచుకొని అచ్చట కొంతకాలము భగవద్ధ్యానము చేయుట అలవఱచుకొన వలయును. మొదట ఇది బహు కష్టసాధ్యముగ ఉండును. దీర్ఘకాలమునకేని దీనివలన శాంతియు, ఆనందమును లభింపగలవు. అనేక దుఃఖసమయములందు ఈఅభ్యాసము లాభప్రదమగును.

సాధుసంగమున తఱుచుగా కాలము గడపుట మంచిది. మొదటమొదట దానివలన ప్రతిఫలము అంతగా గోచరించదు. కాని ఈ అభ్యాసమువలన భక్తిశ్రద్ధలును, ధర్మనిరతియు మనకు తెలియకుండనే మన హృదయములందు పాదుకొని ప్రవర్ధనము కాంచగలవు. అయినను నిజమగు సాధువులను కనిపట్టి వారి సహవాసమునకు గడంగవలయును.

సంసారమునందు లిప్తులుగాక మెలంగవలయును. బిడ్డలు బంధువులు నావారే యను మమకారమును, మోహమును పూనదగదు. వారెల్ల జగన్నాథుని సంతానమనియు, నీవు వారిసేవకై నియమింపబడితివనియు భావన చేయవలయును. దేవునికి ఇచ్ఛయున్నంతకాలము నిన్ను వారి సేవాసహవాసములందు ఆనందమును పడయనిచ్చును; తదుపరి వారిని నీకడనుండి తొలగించును; లేదా నిన్ను వారికడనుండి తొలగించును. నీవు తల్లివైనను, తండ్రివైనను, సదా మెలకువతో ఇట్టి సంఘట్టనమునకు సంసిద్ధముగ ఉండినయెడల, నిన్ను దుఃఖములు అలముకొనవు. బంధునాశముగాని, సంతాననష్టముగాని నిన్ను వివశునిచేసి శోకమున ముంచజాలదు.

సకలమును ఈశ్వరుని నిర్ణయమునకు విడిచి సర్వత్ర ఆనందమును శాంతిని పడయజూడుము. (త)

భారతీ ముద్రాక్షరశాల, తెనాలి—1932.

శ్రీసనాతన గ్రంథమాల మేనేజరు

కొల్లూరు— (గుంటూరుజిల్లా) అనిప్రాయుడు.

	రూ.అ.పై.
శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస జీవితకథ	0-10-0
అనుష్ఠాన వేదాంతము	0-7-0
జ్ఞానప్రియ	0-12-0
దుఃఖనివారణోపాయము	0-3-0
విశ్వతత్వదర్పణము	0-4-0
విశ్వమతదర్పణము	0-2-0
ఖండాఖండపరిపూర్ణము	0-2-0
భగవత్ తత్వము	0-2-0
మతావశ్యకత	0-2-0
ముక్తి కాంతావిలాసము	0-4-0
Her Grace Mukthi	0-4-0

శ్రీ సనాతనగ్రంథమాల ప్రసూనములు:

గృహస్థాశ్రమతత్వము (శ్రీరామతీర్థప్రణీతము)	0-3-0
2. మృత్యుంజయము (సోక్రటీసు ప్రవచనము)	0-3-0
3. ఆత్మదర్పణము. (శ్రీవివేకానందప్రణీతము)	0-3-0
4. జన్మాంతరము (శ్రీ అభేదానందప్రణీతము.)	0-3-0
5. శ్రీరమణమహర్షుల జీవితము (శ్రీ తత్వానంద ప్రణీతము)	0-3-0
6. జగము (శ్రీరామకృష్ణానంద ప్రణీతము)	0-3-0

ఈ ఆరు కలసిన సెట్టు 0-12-0 మాత్రమే.